

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Integration

– utrikes födda i pensionsåldern

Integration

– utrikes födda i pensionsåldern

Integration

– foreign born persons of retirement age

Statistics Sweden
2012

Tidigare publicering Integration – en beskrivning av läget i Sverige 2008
Previous publication Integration – utrikesfödda på arbetsmarknaden 2009
 Integration – ett regionalt perspektiv 2010
 Integration – utrikes födda i gymnasieskolan 2011
 Integration – a description of the situation in Sweden 2008
 Integration – foreign born persons and the labour market 2009
 Integration – a regional perspektive 2010
 Integration – foreign born persons in upper secondary school 2011

Producent SCB, prognosinstitutet
Producer Statistics Sweden, Forecast Institute
 Box 24300, 104 51 Stockholm
 +46 8 506 940 00
 Integration.analys@scb.se

Förfrågningar Karin Lundström +46 8 506 941 87
Inquiries karin.lundstrom@scb.se
 Anna Wilén +46 8 506 940 79
 anna.s.wilen@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Integration – utrikesfödda i pensionsåldern*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication. When quoting,
please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *Integration – foreign born persons of retirement age*.

Omslagsbild: Jan-Aage Haaland, Ateljén SCB
Cover photo

ISBN 978-91-618-1578-4 (Print)
URN:NBN:SE:SCB-2012-BE57BR1201_pdf

Förord

Sedan år 2008 har Statistiska centralbyrån haft i uppdrag att genomföra analyser inom integrationsområdet, främst med utgångspunkt i databasen STATIV. Analysrapporterna ges ut i serien *Integration*.

Denna rapport är den femte i ordningen och syftet är att beskriva villkoren för den utrikes födda befolkningen i åldrarna 65 år och äldre ur olika perspektiv i jämförelse med den inrikes födda befolkningen i samma ålder. I rapporten studeras inkomster, förvärvsarbete, familj, sociala relationer, boende, hälsa och fritid. Uppgifterna kommer dels från SCB:s totalräknade register dels från urvalsundersökningen Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC). I rapporten redovisas även uppgifter från Socialstyrelsens register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning.

Rapporten har utarbetats av Inger Huggare, Karin Lundström och Anna Wilén vid Prognosinstitutet. Lena Lundkvist har bidragit med värdefulla synpunkter.

Statistiska centralbyrån i december 2012

Inger Eklund

Eiwor Höglund Dávila

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 93.

Förord	3
Sammanfattning	13
Drygt 200 000 utrikes födda över 65 år.....	13
Ålder vid invandring har stor betydelse för inkomsten.....	13
Utrikes födda bor oftare i hyresrätt	14
Utrikes födda har i mindre utsträckning tillgång till bil och fritidshus.....	14
Stora skillnader mellan kvinnors och mäns hälsa	14
1. Inledning	15
2. Befolkning.....	17
Många äldre utrikes födda från Norden	18
Fler kvinnor än män.....	19
Vanligt att ha invandrat i unga åldrar	20
Utrikes födda bor ofta i storstadsområden	23
3. Förvärvsarbete	25
Fler arbetar några år till	26
Högutbildade stannar kvar i arbetslivet längre	27
Många är företagare.....	28
Kvinnor arbetar inom vården och män inom finansiell verksamhet	29
4. Inkomst	31
Nettoinkomstens storlek	31
Utrikes födda kvinnor har lägst nettoinkomst.....	31
Ålder vid invandring har stor betydelse	33
Stora skillnader i inkomst mellan låg och högutbildade.....	34
Lägst nettoinkomst	35
Var femte utrikes född saknar kontantmarginal	36
Högst nettoinkomst	37
Inkomstspridningen är störst för män	38
Inkomstens sammansättning	39
Allmän pension, tjänstepension och privat pension.....	39
Bidrag har betydelse för många äldre.....	42
Sammanfattande kommentarer	45

5. Familj och sociala relationer	47
Nästan varannan utrikes född kvinna har en inrikes född man.....	48
Utrikes födda umgås mer sällan med anhöriga	49
Vanligare att utrikes födda och män saknar en nära vän	52
6. Hälsa och fritid	55
Äldres hälsotillstånd	55
Utrikes födda kvinnor har ofta besvär av värk	55
Kvinnor känner större otrygghet än män.....	57
Nära var tionde avstår hjälp från läkare eller tandläkare	58
Äldres aktiviteter.....	59
Äldre är flitiga motionärer	59
Var tredje person över 65 år strövar i skog och mark någon gång per vecka.	59
Utrikes födda reser i högre utsträckning.....	59
Inrikes födda har i högre utsträckning än utrikes födda tillgång till fritidshus.....	60
Utrikes födda har i lägre grad än inrikes födda tillgång till bil.....	61
Kvinnor läser böcker oftare än män.....	61
Drygt hälften av de äldre männen använder internet.....	62
Inrikes födda kvinnor störst kulturkonsumenter	62
7. Boende.....	63
Utrikes födda bor oftare i hyresrätt	63
Boendet förändras med stigande ålder	65
Fakta om statistiken.....	69
Detta omfattar statistiken.....	69
Definitioner och förklaringar.....	71
Statistikens tillförlitlighet	73
Bra att veta.....	74
Referenser	75
Tabeller	77
In English.....	93
Summary.....	93
List of tables	95
List of graphs	97
List of terms	100

Tabellförteckning

Tabell 2.1 Könsfördelning bland utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter världsdel. År 2010. Procent	19
Tabell 2.2 Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel och vistelsetid i Sverige. År 2010. Procent	21
Tabell 2.3 Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel och ålder vid invandring. År 2010. Procent	23
Tabell 2.4 Utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter kommungrupp. År 2010. Procent	24
Tabell 3.1 Förvärvsarbetande efter näringsgren bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010. Procent	30
Tabell 4.1 Nettoinkomst per månad för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder. År 2010. Median	32
Tabell 4.2 Nettoinkomstens spridning för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010	39
Tabell 4.3 Inkomst från behovsprövade bidrag och total nettoinkomst per månad för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har inkomst från behovsprövade bidrag. År 2010. Median	44
Tabell 5.1 Utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre gifta med en inrikes respektive utrikes född make eller maka efter ålder vid invandring. År 2010. Procent	49
Tabell 5.2 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre med minst ett barn boende i Sverige efter om barnet/barnen bor i samma kommun, samma län eller annat län. År 2010. Procent	52
Tabell A Utrikes födda 65 år och äldre efter vilken källa som använts för att beräkna ålder vid invandring. År 2010. Antal	71
Tabell T.1 Ålder- och könsfördelning bland utrikes och inrikes födda 65 år och äldre. År 2010. Antal	77
Tabell T.2 Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel 2010 och ålder vid invandring. År 2010. Antal	77
Tabell T.3 Utrikes födda 65 år och äldre 2010 efter kön och ålder vid invandring	78

Tabell T.4 Förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder. År 2010. Antal.....	79
Tabell T.5 Förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter utbildningsnivå. År 2010. Antal	79
Tabell T.6 Förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65–67 år efter vistelsetid i Sverige. År 2010. Antal	80
Tabell T.7 Förvärvsarbetande och företagare bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010. Antal	80
Tabell T.8 Antal utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som medianinkomsten grundar sig på efter ålder. År 2010.....	81
Tabell T.9 Antal utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som medianinkomsten grundar sig på efter ålder vid invandring. År 2010.....	81
Tabell T.10 Antal utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som medianinkomsten grundar sig på efter utbildningsnivå. År 2010. Antal.....	82
Tabell T.11 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som får garantipension efter ålder. År 2010. Antal.....	82
Tabell T.12 Utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter kön och civilstånd. År 2010. Antal	83
Tabell T.13 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina barn. År 2010–2011. Procent och antal.....	83
Tabell T.14 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med andra släktingar, vänner och bekanta. År 2010–2011. Procent och antal.....	84
Tabell T.15 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina syskon. År 2010–2011. Procent och antal.....	85
Tabell T.16 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som uppger att de inte har någon nära vän som de kan prata med vad som helst om. År 2010–2011. Procent och antal	86

Tabell T.17 Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har svår värk i olika delar av kroppen. År 2010–2011. Procent och antal	87
Tabell T.18 Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har någon form av funktionsnedsättning. År 2010–2011. Procent och antal	88
Tabell T.19 Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som gjort en resa minst en vecka under det senaste året. År 2010–2011. Procent och antal	89
Tabell T.20 Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har tillgång till fritidshus. År 2010–2011. Procent och antal	90
Tabell T.21 Utrikes respektive inrikes födda 65 år och äldre efter bostadstyp och ålder vid invandring. År 2010. Antal	90
Tabell T.22 Utrikes respektive inrikes födda män och kvinnor 65 år och äldre efter bostadstyp och ålder. År 2010. Antal	91

Diagramförteckning

Diagram 2.1 Utrikes födda 65 år och äldre 1990–2011 samt prognos 2012–2030. Tusental	17
Diagram 2.2 Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel. År 2010. Procent	18
Diagram 2.3 Ålder- och könsfördelning bland utrikes och inrikes födda 65 år och äldre. År 2010. Procent	20
Diagram 2.4 Utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder vid invandring. År 2010. Antal	22
Diagram 3.1 Andel förvärvsarbetande bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 16–74 år efter ålder. År 2010	25
Diagram 3.2 Andel förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder. År 2010	26
Diagram 3.3 Andel förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter utbildningsnivå. År 2010	27
Diagram 3.4 Andel förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65–67 år efter vistelsetid i Sverige. År 2010	28

Diagram 3.5 Andel företagare av de förvärvsarbetande bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010	29
Diagram 4.1 Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder vid invandring. År 2010. Median	33
Diagram 4.2. Nettoinkomst per månad för utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter utbildningsnivå. År 2010. Median	35
Diagram 4.3 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som tillhör de 10 procenten med lägst nettoinkomst (P10) efter ålder vid invandring. År 2010. Procent	36
Diagram 4.4 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som tillhör de 10 procenten med högst nettoinkomst (P90) efter ålder vid invandring. År 2010. Procent	38
Diagram 4.5 Pensionens sammansättning för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år eller äldre. År 2010. Procent	40
Diagram 4.6 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som får en del av sin pension i form av garantipension efter ålder. År 2010. Procent	42
Diagram 4.7 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har inkomst från behovsprövade bidrag. År 2010. Procent	43
Diagram 4.8 Utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har inkomst från behovsprövade bidrag efter ålder vid invandring. År 2010. Procent	43
Diagram 4.9 Inkomst från behovsprövade bidrag för utrikes födda kvinnor och män 65 år eller äldre som har någon inkomst från behovsprövade bidrag efter ålder vid invandring. År 2010. Median	45
Diagram 5.1 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter civilstånd. År 2010. Procent	48
Diagram 5.2 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina barn. År 2010–2011. Procent	50

Diagram 5.3 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina syskon. År 2010–2011. Procent.....	51
Diagram 5.4 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med andra släktingar, vänner och bekanta. År 2010–2011. Procent.....	53
Diagram 5.5 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som inte har någon nära vän. År 2010–2011. Procent.....	53
Diagram 6.1 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har svår värk i olika delar av kroppen. År 2010–2011. Procent.....	56
Diagram 6.2 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har någon form av funktionsnedsättning. År 2010–2011. Procent.....	57
Diagram 6.3 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som avstått från att gå ut på kvällen av rädsla att bli överfallen eller hotad. År 2010–2011. Procent.....	58
Diagram 6.4 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som gjort en resa minst en vecka under det senaste året. År 2010–2011. Procent.....	60
Diagram 6.5 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har tillgång till fritidshus. År 2010–2011. Procent.....	61
Diagram 7.1 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter bostadstyp. År 2010. Procent.....	64
Diagram 7.2 Utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter bostadstyp och ålder vid invandring. År 2010. Procent.....	64
Diagram 7.3 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre boende i egna hem efter ålder. År 2010. Procent.....	65
Diagram 7.4 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre i särskilt boende efter ålder. År 2010. Procent.....	66
Diagram 7.5 Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre med hemtjänst efter ålder. År 2010. Procent.....	67

Sammanfattning

I denna rapport beskrivs levnadsvillkoren för den utrikes födda befolkningen 65 år och äldre i jämförelse med inrikes födda i samma ålder. I rapporten studeras inkomster, förvärvsarbete, familj, sociala relationer, boende, hälsa och fritid. Uppgifterna har hämtats från SCB:s totalräknade register, från urvalsundersökningen Under-sökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) och från Socialstyrelsens register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning. Uppgifterna i rapporten gäller genomgående år 2010, med undantag för uppgifter från ULF/SILC som redovisas för åren 2010–2011.

Drygt 200 000 utrikes födda över 65 år

Den utrikes födda befolkningen i Sverige har ökat stadigt i antal sedan andra världskrigets slut. Antalet utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre har däremot länge varit en liten grupp, eftersom invandringen till Sverige är koncentrerad till åldrarna runt 30 år. Under 2010 passerade antalet äldre utrikes födda 200 000 personer och de utgör idag 12 procent av befolkningen 65 år och äldre. Närmare hälften av den äldre utrikes födda befolkningen är född i något av de nordiska länderna. Finland, som är det vanligaste födelselandet, står för nära en tredjedel av alla äldre utrikes födda. De flesta utrikes födda som är 65 år eller äldre har levt en lång tid i Sverige och många har invandrat före 35 års ålder och har levt största delen av sitt vuxna liv i Sverige.

Ålder vid invandring har stor betydelse för inkomsten

Inkomstnivåerna för utrikes födda 65 år och äldre skiljer sig kraftigt beroende på när i livet man invandrat till Sverige. De som invandrat före 35 års ålder har en medianinkomst nästan i nivå med inrikes födda. Efter det sjunker medianinkomsten med stigande ålder vid invandring och de som invandrat vid 45 års ålder eller senare har betydligt lägre inkomst än inrikes och övriga grupper utrikes födda.

Inkomsten bland de som är 65 år eller äldre består till cirka tre fjärdedelar av pension. Resterande del utgörs av löne- och näringsinkomst, kapitalinkomst och behovsprövade bidrag. Kvinnor och de som invandrat sent har betydligt lägre pensioner än övriga grupper.

Utrikes föddas ålderspension består till större del av allmän pension och till något mindre del av tjänstepension samt privat pensions-sparande jämfört med inrikes föddas. På grund av att utrikes födda har lägre pension är de i större utsträckning än inrikes födda i behov av bostadstillägg för pensionärer och äldreförsörjningsstöd. Det gäller framförallt de som invandrat senare i livet.

Utrikes födda bor oftare i hyresrätt

Utrikes födda äldre bor oftare i hyresrätt eller bostadsrätt än inrikes födda. Kvinnor bor i lägre utsträckning i egna hem och det gäller särskilt utrikes födda kvinnor. Bland de som invandrat till Sverige i ung ålder är andelen boende i egna hem, hyresrätt och bostadsrätt ungefär i nivå med inrikes födda. Av de som invandrat senare i livet bor en hög andel i hyresrätt.

Utrikes födda har i mindre utsträckning tillgång till bil och fritidshus

Hälften av de utrikes födda har gjort någon resa senaste året. Andelen är högre än bland inrikes födda där omkring 40 procent rest under året. Utrikes födda har i lägre grad än inrikes födda tillgång till bil och fritidshus. Framförallt gäller det utrikes födda kvinnor.

Stora skillnader mellan kvinnors och mäns hälsa

Det är ofta större skillnader mellan kvinnor och män än mellan utrikes och inrikes födda när familjeförhållanden och hälsa studeras. Äldre kvinnor är oftare ensamstående än äldre män, ofta på grund av att deras make har dött. En tredjedel av både utrikes och inrikes födda kvinnor 65 år eller äldre är änkor medan omkring 10 procent av männen är änklingar. Hur de äldre upplever sitt allmänna hälsotillstånd skiljer sig inte mellan utrikes och inrikes födda och inte heller mellan kvinnor och män. Sex av tio uppger att deras hälsotillstånd är gott. Samtidigt uppger kvinnor i högre grad än män att de har svår värk i olika delar av kroppen. Det gäller framförallt kvinnor födda utomlands. Ängslan och oro är också något som kvinnor i högre grad än män upplever. Dessutom är äldre kvinnor oftare rädda för att gå ut på kvällen. Närmare var fjärde kvinna över 65 år avstår från att gå ut på kvällen eftersom de är rädda för att bli överfallna eller hotade. Motsvarande andel för männen är 8 procent.

1. Inledning

Sverige har sedan andra världskrigets slut varit ett invandringsland och den utrikes födda befolkningen har därefter stadigt ökat i antal. De vanligaste åldrarna att invandra är i åldrarna runt 30 år och antalet utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre har därför länge utgjort en liten del både av antalet utrikes födda totalt sett och av antalet 65 år och äldre. Sedan 1990 har antalet äldre utrikes födda fördubblats och gruppen passerade 200 000 i antal under 2010. Fram till år 2030 förväntas antalet öka till 400 000 personer. Allt eftersom antalet utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre växer ökar behovet att studera denna grupp närmare.

Syftet med denna rapport är att beskriva levnadsvillkoren för äldre utrikes födda ur ett integrationsperspektiv. Att ha en skälig inkomst har betydelse för flera aspekter i livet och fokus i rapporten är därför på inkomstens storlek och sammansättning. Eftersom integration spänner över flera ämnen redovisas även resultat från andra områden: förvärvsarbetande, familj, sociala relationer, boende, hälsa och fritid. Som underlag används uppgifter från SCB:s totalräknade register, från urvalsundersökningen Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) och från Socialstyrelsens register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning. Uppgifterna i rapporten gäller genomgående år 2010, med undantag för uppgifter från ULF/SILC som redovisas för åren 2010–2011.

Hur många år man varit bosatt i Sverige har ofta stor betydelse för vilka förutsättningar man har. När det gäller pensioner är exempelvis antalet år i Sverige före 65 avgörande både vad gäller inkomstpension och garantipension. En person som invandrat i ung ålder har haft möjlighet till ett helt arbetsliv i Sverige och för att få full garantipension krävs, med undantag för vissa grupper av utrikes födda, att man varit bosatt i Sverige i minst 40 år. Materialet delas därför in efter ålder vid invandring där det är möjligt.

Rapporten inleds med en beskrivning av gruppen utrikes födda 65 år och äldre ur ett demografiskt perspektiv. I avsnittet beskrivs gruppens sammansättning vad gäller kön, ålder, födelseländer och när de invandrade till Sverige.

En viktig fråga i integrationspolitiken är utrikes föddas deltagande på arbetsmarknaden. De flesta i åldern 65 år och äldre har lämnat arbetslivet, men det blir allt vanligare att arbeta några år till. I avsnittet *Förvärvsarbete* redogörs för vilka grupper som stannar kvar i arbetslivet efter att de fyllt 65 år. Här redovisas andel förvärvsarbete utrikes respektive inrikes födda uppdelat efter ålder, utbildningsnivå och tid i Sverige. Dessutom beskrivs andelen företagare bland äldre och förvärvsarbete efter näringsgren.

För varje år extra man arbetar ökar den framtida pensionen. Hur stor inkomsten är och vilket slag av inkomster man har kan ge en bild av hur livet i arbetsför ålder har sett ut. I avsnittet om inkomst redovisas nettoinkomsten för olika grupper utrikes födda i jämförelse med inrikes föddas inkomst. Här studeras medianinkomst, inkomstspridning och de med lägst respektive högst inkomster. I avsnittet beskrivs också hur pensionen fördelar sig i allmän pension, tjänstepension och privat pension. Dessutom redovisas uppgifter om garantipension och behovsprövade bidrag.

Även andra områden än inkomst kan ha stor betydelse för hur äldre upplever sina liv. I avsnittet *Familj och sociala relationer* beskrivs äldres civilstånd, deras kontakt och närhet till nära anhöriga samt umgänge med vänner.

I nästkommande avsnitt, *Hälsa och fritid*, beskrivs hur äldre utrikes och inrikes födda upplever sitt hälsotillstånd och andelen som ägnar sig åt olika aktiviteter, som att motionera, läsa och använda internet. Även andelen som reser på semester, som har tillgång till fritidshus och som har tillgång till bil redovisas.

Rapporten avslutas med avsnittet *Boende*. Här beskrivs boendet bland olika grupper utrikes födda i jämförelse med inrikes födda. Här redovisas boende i olika bostadstyper inklusive boende i särskilda boendeformer. Även andelen äldre med hemtjänst beskrivs också i detta avsnitt.

2. Befolkning

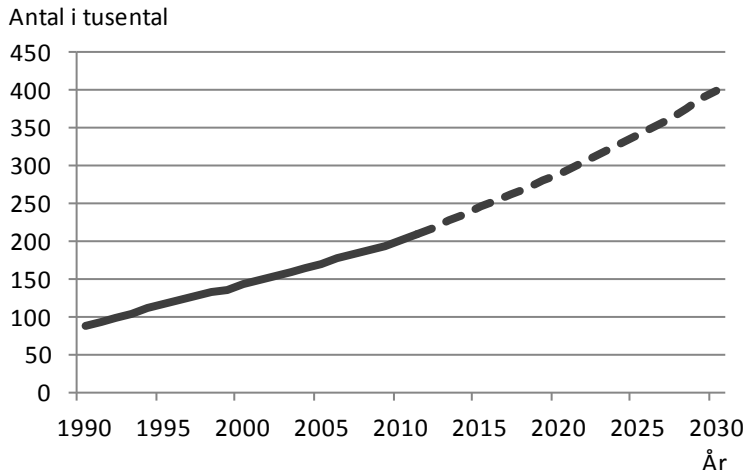
I detta avsnitt beskrivs gruppen utrikes födda 65 år och äldre ur ett demografiskt perspektiv. Den äldre utrikes födda befolkningen jämförs med den inrikes födda befolkningen i samma ålder och med den utrikes födda befolkningen som helhet vad gäller ålders- och könsfördelning, födelseländer, vistelsetid i Sverige och var i landet de bor.

Invandringen av utrikes födda till Sverige var låg fram till och med andra världskriget men har därefter tagit fart och antalet utrikes födda har ökat stadigt sedan dess. Andelen utrikes födda i befolkningen som helhet har ökat från mindre än 2 procent 1945 (SCB, 1948) till 15 procent 2011 och i antal räknat har gruppen mer än tiodubblats under samma period.

Diagram 2.1

Utrikes födda 65 år och äldre 1990–2011 samt prognos 2012–2030. Tusental

Foreign born population 65 years and older 1990–2011 and forecast 2012–2030. Thousands

Källa: Registret över totalbefolkningen samt Sveriges framtida befolkning 2012–2060, SCB

De som invandrar till Sverige är ofta i åldrarna runt 30 år och andelen som invandrar i äldre åldrar är mycket liten. Därför har antalet utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre varit en liten grupp under lång tid. Gruppen har dock vuxit under de senaste decennierna och andelen utrikes födda i befolkningen 65 år och äldre närmar sig nu andelen utrikes födda totalt sett i Sverige. Antalet

utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre passerade 200 000 under 2010 och utgör idag omkring 12 procent av hela befolkningen 65 år och äldre. Gruppen har mer än fördubblats i antal sedan 1990 och väntas bli dubbelt så stor under de närmaste 20 åren.

Många äldre utrikes födda från Norden

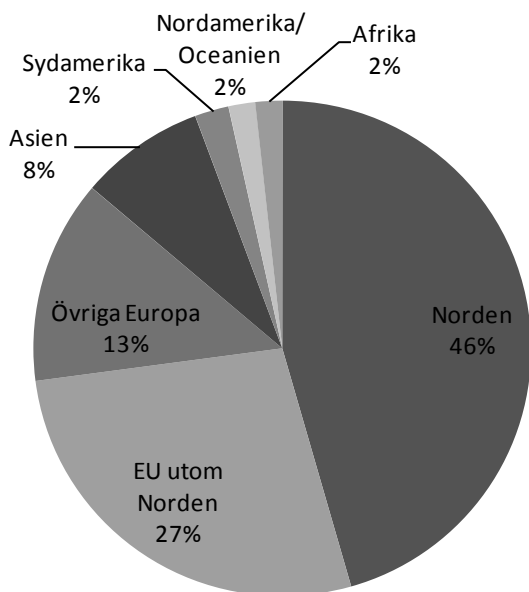
Invandring från våra nordiska grannländer har länge utgjort en stor del av den totala invandringen (SCB, 2004). Detta märks tydligt när befolkningen 65 år och äldre grupperas efter födelseland. Nära hälften av den utrikes födda befolkningen i åldrarna 65 år och äldre är född i något av de nordiska länderna. Finland är det dominerande födelselandet med 31 procent av samtliga äldre utrikes födda.

De 54 procent som inte är födda i Norden kommer ofta från ett EU-land eller från något annat land i Europa. Tyskland är det vanligaste EU-landet, medan forna Jugoslavien är det vanligaste födelselandet bland de som är födda i övriga Europa. En mindre andel av de utrikes födda 65 år och äldre är födda i Asien. Sydamerika, Nordamerika och Oceanien samt Afrika är ännu mindre grupper.

Diagram 2.2

Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel. År 2010. Procent

Foreign born 65 years and older by continent. Year 2010. Percent

Källa: STATIV, SCB

I diagrammet ingår inte de 102 personer för vilka uppgift om födelseland saknas.

Jämfört med den utrikes födda befolkningen som helhet utgör nordenfödda och födda i EU-länder en större andel bland de äldre medan de som är födda i övriga världsdelar utgör en mindre andel. Särskilt Afrika och Asien är underrepresenterade i åldersgruppen 65+, vilket kan förklaras av att en stor del av invandringen från dessa världsdelar skett under 1990-talet och senare.

Fler kvinnor än män

I befolkningen 65 år och äldre finns fler kvinnor än män. Detta gäller i något högre grad bland den utrikes födda befolkningen, där 57 procent är kvinnor, än bland den inrikes födda, där andelen kvinnor är 55 procent. Könsfördelningen varierar dock mellan olika grupper av utrikes födda. När de utrikes födda delas in efter världsdel märks att det något större kvinnoöverskottet bland utrikes födda till största delen kan förklaras av de födda i Norden. I denna grupp är drygt 60 procent kvinnor. Bland födda i Sydamerika är andelen kvinnor något högre än bland inrikes födda medan födda i övriga världsdelar har ett mindre kvinnoöverskott än inrikes födda. De födda i Afrika är ett undantag i detta sammanhang och i denna grupp är en majoritet män.

Tabell 2.1

Könsfördelning bland utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter världsdel. År 2010. Procent

Sex distribution among foreign born and Swedish born 65 years and older by continent. Year 2010. Percent

	Kvinnor	Män	Summa	Antal
Utrikes födda	57	43	100	201 375
Norden	61	39	100	91 634
EU utom Norden	54	46	100	55 100
Övriga Europa	53	47	100	26 745
Asien	53	47	100	16 350
Sydamerika	57	43	100	4 446
Nordamerika/Oceanien	53	47	100	3 519
Afrika	43	57	100	3 479
Inrikes födda	55	45	100	1 535 871

Källa: STATIV, SCB

Bland utrikes födda totalt sett ingår 102 personer för vilka uppgift om födelseland saknas.

Den utrikes födda befolkningen i åldern 65 år eller äldre är något yngre än den inrikes födda befolkningen i samma åldersgrupp. Åldersfördelningarna för utrikes respektive inrikes födda är ändå relativt lika varandra, vilket illustreras i diagram 2.3. Andelen i

åldrarna 65–69 år är densamma bland utrikes som bland inrikes födda. Bland utrikes födda kvinnor är det en högre andel i åldrarna 70–79 år medan andelen inrikes födda kvinnor är högre i åldrarna 85 år och äldre. För männen är andelen utrikes födda högre i åldrarna 70–74 och i äldre åldrar är andelen inrikes födda högre.

Diagram 2.3

Ålder- och könsfördelning bland utrikes och inrikes födda 65 år och äldre. År 2010. Procent

Age and sex distribution among foreign born and Swedish born 65 years and older. Year 2010. Percent

Källa: STATIV, SCB

Åldersstrukturen varierar mellan födda i olika världsdelar. De största grupperna Norden, EU och övriga Europa har relativt lika åldersfördelning och präglar åldersfördelningen för utrikes födda totalt sett. Asien, Sydamerika och särskilt Afrika har en högre andel yngre. För de födda i Afrika gäller det särskilt för män. Födda i Nordamerika eller Oceanien har istället en högre andel i åldrarna 80 år och äldre.

Vanligt att ha invandrat i unga åldrar

De flesta utrikes födda äldre har vistats en lång tid i Sverige. Det är 85 procent som har bott i Sverige i minst 20 år. Andelen med lång vistelsetid är särskilt hög bland de födda i Norden eller i något EU-land, men även bland de som är födda i Asien och Afrika är det mer än hälften som bott i Sverige i 20 år eller mer.

Tabell 2.2**Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel och vistelsetid i Sverige. År 2010. Procent***Foreign born 65 years and older by continent and years spent in Sweden. Year 2010. Percent*

	0–4 år	5–9 år	10–19 år	20– år	Summa	Antal
Norden	2	2	2	94	100	91 634
EU utom Norden	4	2	4	90	100	55 100
Övriga Europa	2	2	33	64	100	26 745
Asien	11	8	28	53	100	16 350
Sydamerika	2	1	12	85	100	4 446
Nordamerika/Oceanien	4	3	8	85	100	3 519
Afrika	16	6	22	56	100	3 479
Totalt	3	3	9	85	100	201 375

Källa: STATIV, SCB

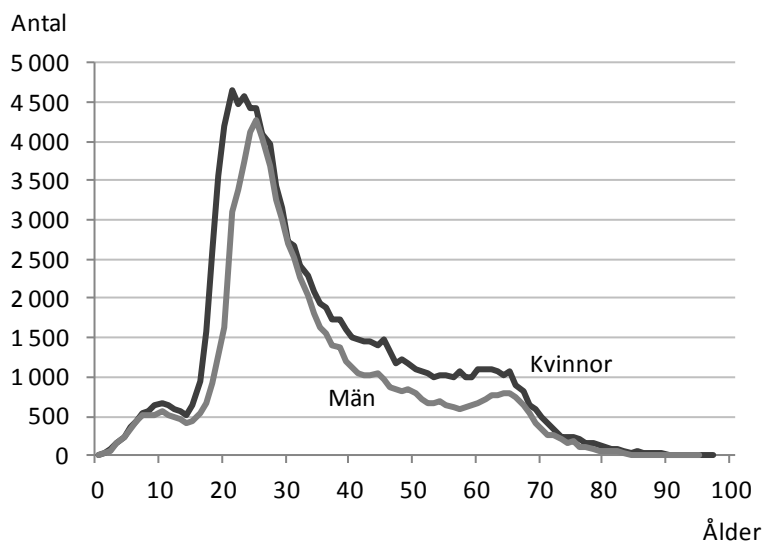
I totalraden ingår 102 personer för vilka uppgift om födelseland saknas.

Vistelsetiden i Sverige har ofta stor betydelse när olika typer av integrationsfrågor studeras. En kort tid i Sverige har exempelvis i tidigare rapporter i serien *Integration* visat sig ha ett samband med en lägre andel med slutbetyg från gymnasieskolan och en lägre sysselsättningsgrad (SCB, 2011 och 2009). Eftersom de flesta äldre utrikes födda har bott i Sverige under en lång tid och eftersom levnadsvillkoren för denna grupp till viss del avgörs av hur många år de har arbetat i Sverige är ålder vid invandring mer relevant att studera när det gäller denna grupp. I diagram 2.4 visas ålder vid invandringen¹ för kvinnor respektive män. Det är tydligt att en stor andel har invandrat i åldrarna 20–35 år, de vanligaste åldrarna för invandrare till Sverige generellt sett. Jämfört med de som invandrar idag är det en mindre andel som invandrat som barn och en större andel som invandrat i medelåldern eller senare.

¹ Med ålder vid invandringen avses ålder i slutet av invandringsåret. För personer där uppgift om invandringsår saknas eller personer som invandrat till Sverige vid mer än ett tillfälle räknas den sammanlagda tiden de varit folkbokförda i Sverige sedan 1969. Läs mer i avsnittet *Fakta om statistiken*.

Diagram 2.4**Utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder vid invandring. År 2010. Antal**

Foreign born women and men 65 years and older by age at immigration. Year 2010. Number

Källa: STATIV och Historiska befolkningsregistret, SCB

Liksom vistelsetiden i Sverige skiljer sig åt mellan olika grupper varierar också ålder vid invandring mellan födda i olika världsdelar. En stor del av de som är födda i Norden har invandrat till Sverige före 25 års ålder, och har alltså haft möjlighet till ett helt yrkesliv i Sverige. Från Afrika och Asien har invandringen varit låg fram till för ett par decennier sedan och i dessa grupper har en relativt stor andel av de som är 65 år eller äldre även invandrat efter 65. Att invandringens sammansättning förändrats över tid medför att olika världsdelar är dominerande beroende på vilken grupp av ålder vid invandring som studeras. De flesta som invandrat före 45 års ålder är födda i Norden eller i ett EU-land. Bland de som invandrat i åldern 45 år eller äldre är även länderna i övriga Europa och Asien vanliga födelseländer.

Tabell 2.3**Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel och ålder vid invandring. År 2010. Procent***Foreign born 65 years and older by continent and age at immigration. Year 2010. Percent*

	Ålder vid invandring						Summa	Antal
	0–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65+		
Norden	44	34	12	5	3	3	100	91 634
EU utom								
Norden	32	33	16	8	5	5	100	55 100
Övriga								
Europa	13	30	13	16	20	9	100	26 745
Asien	2	9	14	26	28	20	100	16 350
Sydamerika	2	17	33	26	15	7	100	4 446
Nordamerika/								
Oceanien	11	21	39	14	8	6	100	3 519
Afrika	6	25	15	13	18	22	100	3 479
Totalt	31	30	14	10	9	6	100	201 375

Källa: STATIV och Historiska befolkningsregistret, SCB

I totalraden ingår 102 personer för vilka uppgift om födelseland saknas.

Utrikes födda bor ofta i storstadsområden

Liksom utrikes födda i allmänhet är även den utrikes födda befolkningen i åldrarna 65 år och äldre koncentrerad till storstadsområdena. Det gäller dock i något mindre grad för den äldre utrikes födda befolkningen än för de i åldrarna 0–64 år. Bland de äldre utrikes födda bor 43 procent i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö eller deras förorter jämfört med 48 procent bland utrikes födda under 65. Detta hänger samman med att invandringens karaktär har förändrats över tid. De som kom till Sverige som arbetskraftsinvandrare under 1950- och 1960-talen bor ofta kvar i de industri- och bruksorter som de arbetat i. De som invandrar till Sverige idag kommer ofta som anhöriga, flyktingar eller asylsökande och dessa grupper bosätter sig oftare i storstadsområdena.

Jämfört med den inrikes födda befolkningen i samma ålder är de äldre utrikes födda överrepresenterade i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö och deras förorter och underrepresenterade i övriga delar av landet.

Tabell 2.4**Utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter kommungrupp. År 2010.****Procent***Foreign born and Swedish born 65 years and older by municipality group.
Year 2010. Percent*

	Utrikes födda	Inrikes födda
Storstäder	23	13
Förortskommuner tillorstäder	19	13
Större städer	26	30
Förortskommuner till större städer	3	3
Pendlingskommuner	7	9
Turism- och besöksnäringkommuner	2	4
Varuproducerande kommuner	9	11
Glesbygdskommuner	1	3
Kommuner i tätbefolkad region	8	11
Kommuner i glesbefolkad region	2	4
Summa	100	100
Antal	201 375	1 535 871

Källa: STATIV, SCB

Kommunerna är grupperade enligt Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning 2011. För mer information om vilka kommuner som ingår i respektive grupp se: www.skl.se

3. Förvärvsarbetande

Utrikes födda förvärvsarbetar i mindre utsträckning än inrikes födda såväl i yrkesaktiv ålder som efter 65 år. I detta avsnitt redogörs för vilka grupper som stannar kvar i arbetslivet efter de fyllt 65 år. Även andelen företagare och antal förvärvsarbetande efter näringsgren redovisas.

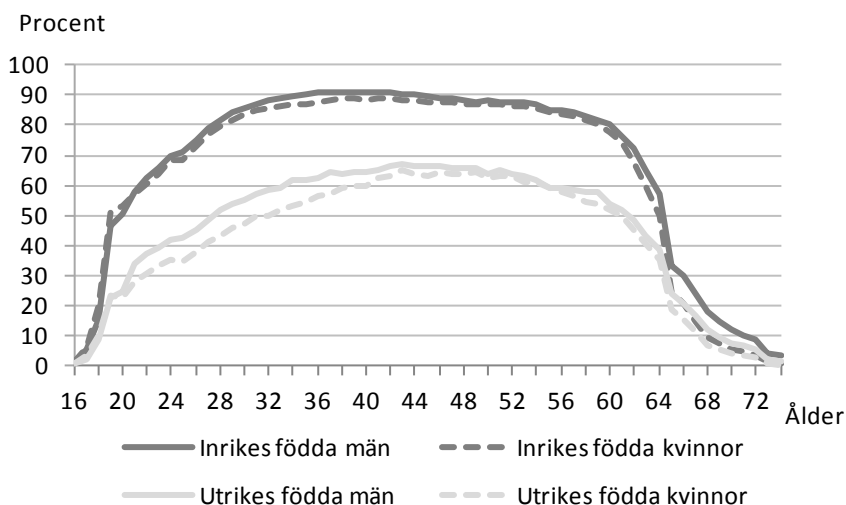
Förvärvsfrekvenserna (antal sysselsatta/befolkningen) för inrikes födda ökar fram till runt 30 års ålder. Därefter ligger förvärvsfrekvensen på relativt hög nivå, i genomsnitt 85-90 procent, till runt 60 års ålder. Efter 60 års ålder minskar förvärvsfrekvensen påtagligt ju äldre man är. Efter 65 år är det relativt sett få som fortsätter arbeta.

Mönstret för de utrikes födda ser något annorlunda ut. För dessa är förvärvsfrekvensen som högst vid drygt 40 års ålder då den är cirka 65 procent. Förvärvsfrekvensen för utrikes födda börjar sjunka något tidigare än för inrikes födda och efter 55 år minskar förvärvsfrekvensen tydligt för varje år.

Diagram 3.1

Andel förvärvsarbetande bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 16–74 år efter ålder. År 2010

Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men aged 16–74 by age. Year 2010

Källa: STATIV, SCB

En viktig faktor för den framtida pensionen är antalet år man arbetat. Utrikes födda som inte befunnit sig i Sverige under hela sitt yrkesaktiva liv har inte samma möjlighet till intjänade arbetsår som inrikes födda och grupper av utrikes födda som bott i Sverige väldigt länge. För att få lika hög pension som inrikes födda skulle dessa grupper av utrikes födda därför behöva arbeta högre upp i åldrarna än inrikes födda. I dag gäller det motsatta. Inrikes födda förvärvsarbetar i betydligt större utsträckning i yrkesaktiv ålder och en viss skillnad mellan inrikes och utrikes föddas deltagande på arbetsmarknaden kvarstår även efter 65 år.

År 2010 förvärvsarbetade 137 000 personer efter att de fyllt 65 år, drygt 52 000 kvinnor och 85 000 män. Av dessa var drygt 11 000 personer födda i ett annat land, vilket motsvarar 6 procent av samtliga utrikes födda 65 år eller äldre. Motsvarande andel bland inrikes födda var något högre, 8 procent.

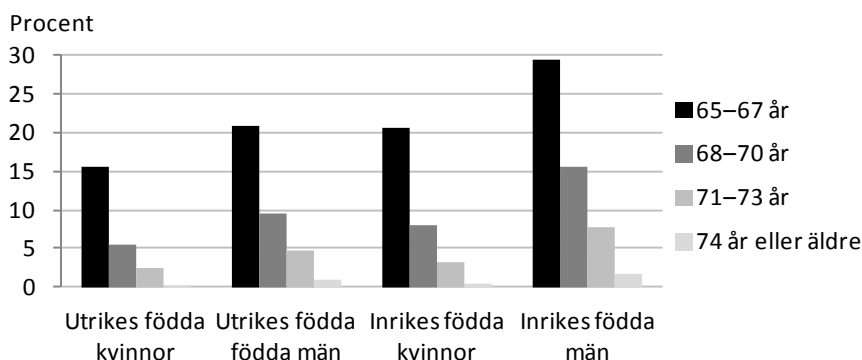
Fler arbetar några år till

En del stannar kvar i arbetslivet något eller några år efter att de fyllt 65 år. Denna andel har ökat under senare år (SCB, 2012:b). Andelen är högst bland inrikes födda män där närmare 30 procent i åldrarna 65–67 år förvärvsarbetade år 2010. Bland utrikes födda män och inrikes födda kvinnor var motsvarande andel 20 procent och bland de utrikes födda kvinnorna var andelen 15 procent. Efter 67 års ålder sjunker förvärvsfrekvensen markant och väldigt få arbetar efter de fyllt 70 år.

Diagram 3.2

Andel förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder. År 2010

Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men 65 years and older by age. Year 2010

Källa: STATIV, SCB

De som stannar kvar i arbetslivet efter att de fyllt 65 år arbetar generellt sätt färre timmar än yngre åldersgrupper. År 2010 var medelarbetstiden för sysselsatta i åldern 65–69 år 21 timmar per vecka och i åldern 70–74 år 17 timmar per vecka. Det kan jämföras med genomsnittet för personer i de mest yrkesaktiva åldrarna, 20–64 år, som i genomsnitt arbetar 32 timmar per vecka.

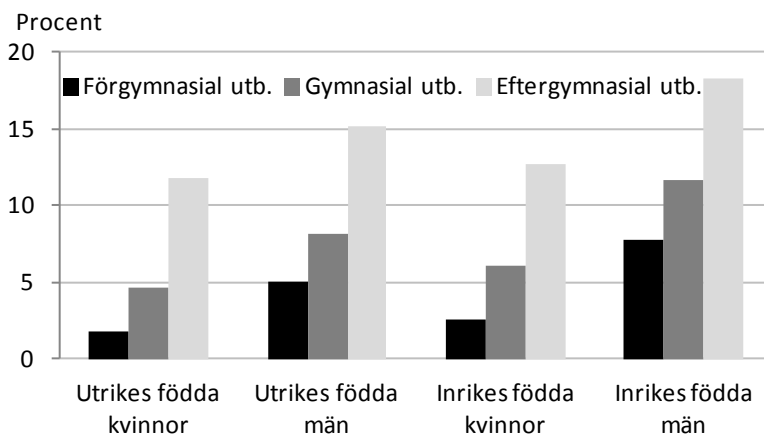
Högt utbildade stannar kvar i arbetslivet längre

Personer med en eftergymnasial utbildning stannar kvar i arbete längre än de med gymnasial och förgymnasial utbildning. Det är tydligt både vad gäller utrikes och inrikes födda kvinnor och män. Oavsett utbildningsnivå har utrikesfödda en lägre andel förvärvsarbete än inrikes födda. Drygt 15 procent av de inrikes födda och 13 procent av de utrikes födda över 65 år med en eftergymnasial utbildning förvärvsarbetade år 2010. Av de förgymnasialt utbildade var motsvarande andelar 5 respektive 3 procent.

Diagram 3.3

Andel förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter utbildningsnivå. År 2010

Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men 65 years and older by education level. Year 2010

Källa: STATIV, SCB

Notera att många utrikes födda saknar uppgift om utbildning, 11 procent jämfört med knappt 1 procent av inrikes födda. Dessa ingår inte i diagrammet

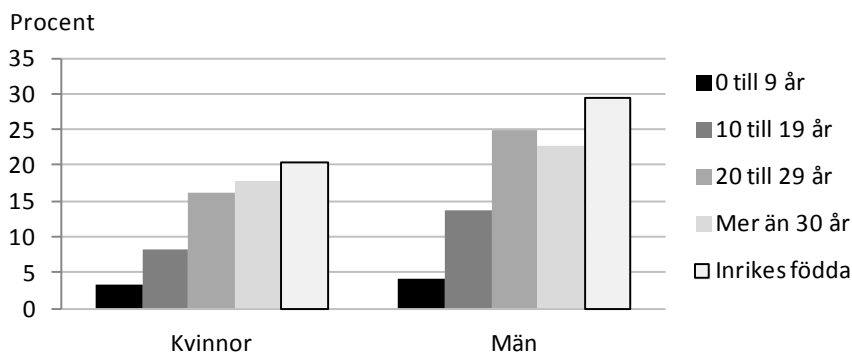
Som visats i flera tidigare rapporter i serien Integration (exempelvis SCB, 2009 och 2010a) har den tid man bott i Sverige stor inverkan på deltagandet på arbetsmarknaden i de mest yrkesaktiva åldrarna 20–64 år. Samma tydliga samband ser man även bland de äldre. Av

samtliga utrikes födda i åldern 65–67 som varit i Sverige i mer än 20 år förvärvsarbetar 23 procent av männen och 18 procent av kvinnorna vilket är en betydligt högre andel än de som bott kortare tid i Sverige. Det är dock fortfarande så att inrikes födda har något högre förvärvsfrekvenser än utrikes födda oavsett hur länge de utrikes födda varit i Sverige. Av de utrikes födda i åldern 65–67 år har cirka åtta av tio varit i Sverige i mer än 20 år.

Diagram 3.4

Andel förvärvsarbete utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65–67 år efter vistelsetid i Sverige. År 2010

Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men aged 65–67 by years spent in Sweden. Year 2010

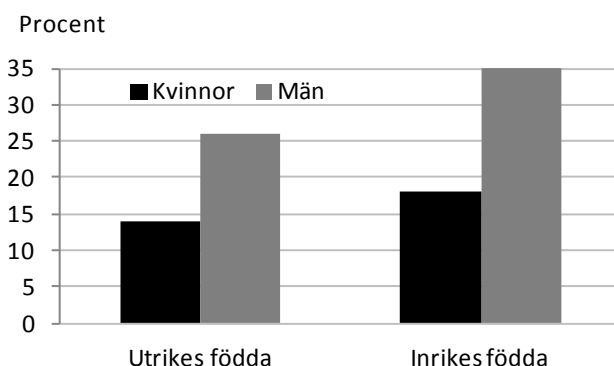
Källa: STATIV, SCB

Många är företagare

Andelen företagare är hög bland äldre förvärvsarbetande. År 2010 var 28 procent av de äldre förvärvsarbetande företagare, vilket kan jämföras med 9 procent i de mest yrkesaktiva åldrarna 20–64 år. I åldern 20–64 år är inrikes och utrikes födda företagare i ungefär lika stor omfattning. Bland de i åldern 65 år och äldre är däremot inrikes födda företagare i något större utsträckning än utrikes födda. Den största skillnaden finns dock mellan män och kvinnor. Män är företagare i betydligt högre grad än kvinnor såväl bland de äldre som bland de i yrkesaktiv ålder.

Diagram 3.5**Andel företagare av de förvärvsarbetande bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010**

Relative share of self-employed among foreign born and Swedish born women and men 65 year and older. Year 2010

Källa: STATIV, SCB

Kvinnor arbetar inom vården och män inom finansiell verksamhet

Äldre kvinnor arbetar i stor utsträckning inom näringsgrenarna *utbildning* samt *vård och omsorg*. Det gäller i högre grad för utrikes födda än för inrikes födda. Drygt 1 700 utrikes födda kvinnor eller närmare 40 procent av de sysselsatta arbetade inom *vård och omsorg* år 2010. Motsvarande siffra för inrikes födda kvinnor är 29 procent vilket motsvarar 13 900 personer. I övrigt arbetar utrikes och inrikes födda kvinnor inom i stort sett samma näringsgrenar. Såväl inrikes som utrikes födda män arbetar främst inom näringsgrenarna *finansiell verksamhet*, *företagstjänster* samt *tillverkning och utvinning, energi och miljö*. Drygt 15 900 inrikes födda män och närmare 1 300 utrikes födda män arbetade inom *finansiell verksamhet*, *företagstjänster* år 2010 vilket motsvarar omkring 20 procent för båda grupperna. En större andel av de utrikes födda männen än av de inrikes födda männen arbetar inom *vård och omsorg*.

Tabell 3.1**Förvärvsarbete efter näringsgren bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010. Procent***Employed by branch of industry among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older. Year 2010. Percent*

	Utrikes födda kvinnor	Utrikes födda män	Inrikes födda kvinnor	Inrikes födda män
Jordbruk, skogsbruk o fiske	1	2	4	10
Tillv. och utvinning, energi och miljö	4	15	4	12
Byggverksamhet	1	7	2	10
Handel	7	10	9	9
Transport	1	11	2	9
Hotell och restaurang	2	3	1	1
Information och kommunikation	1	2	2	2
Finansiell verks., företagstjänster	15	19	14	20
Offentlig förvaltning m.m.	5	3	7	5
Utbildning	15	8	15	6
Vård och omsorg	38	12	29	6
Personliga och kulturella tjänster	5	5	6	5
Uppgift saknas	4	3	6	4
Summa	100	100	100	100
Antal	4 620	6 785	47 557	78 050

Källa: STATIV, SCB

4. Inkomst

I detta avsnitt beskrivs inkomstförhållandena för de som är 65 år och äldre. Dels redogörs för hur den totala nettoinkomsten skiljer sig mellan inrikes och olika grupper av utrikes födda med avseende på bland annat ålder vid invandring. Dels redogörs för den del av nettoinkomsten som består av pension respektive behovsprövade bidrag. Utgångspunkten är den enskilda individens inkomst. Inkomstuppgifterna som redovisas avser den genomsnittliga inkomsten per månad efter skatt.

Nettoinkomstens storlek

Nettoinkomsten är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Inkomstens storlek varierar givetvis under livet, liksom vilka typer av inkomst man har. Då befolkningen här begränsas till 65 år eller äldre består den totala nettoinkomsten av pensionsinkomst, löne- och näringsinkomst, kapitalinkomst och behovsprövade bidrag.

För att belysa den totala nettoinkomsten för olika befolkningsgrupper används här medianvärden². På så sätt påverkas inte jämförelsen av framförallt extremt höga inkomster.

Utrikes födda kvinnor har lägst nettoinkomst

Medianvärdet för nettoinkomsten i åldersgruppen 65 år eller äldre uppgick år 2010 till drygt 138 000 kronor. Det motsvarar 11 500 kronor per månad. Nettoinkomsten är lägre för utrikes födda än för inrikes födda och lägre för kvinnor än för män. Utrikes födda kvinnor har den klart lägsta nettoinkomsten. Medianinkomsten för utrikes födda kvinnor är 10 000 kronor per månad jämfört med exempelvis inrikes födda män som har högst nettoinkomst med ett medianvärde på 13 500 kronor per månad.

Äldre har lägre nettoinkomst än yngre. Personer som är 74 år eller äldre har en medianinkomst på närmare 10 900 kronor per månad jämfört med exempelvis 65–67 åringar där medianinkomsten är 14 500 kronor. Man bör notera att månadsinkomsten är ett genomsnitt av hela årsinkomsten år 2010. Många har löneinkomst till och med den dagen de fyller 65 år vilket påverkar deras årsinkomst det året.

² Medianen är det mittersta värdet då man sorterat inkomsten i storleksordning.

Att nettointkomsten är lägre för de äldsta är extra tydligt för inrikes födda, och framförallt inrikes födda män. Inrikes födda män i åldern 65–67 år hade år 2010 en medianinkomst på 17 900 kronor per månad. Bland de i åldern 74 år eller äldre var medianinkomsten 12 200 kronor. Som redovisats i avsnittet *Förvärvsarbetande* är det främst inrikes födda män som stannar kvar i arbetslivet efter 65 år och en hel del av de i åldern 65–67 år har således en betydande del av sin inkomst från löne- och näringsinkomst. Många har även en tjänstepension som är högre de fem första åren som pensionär. För utrikes födda män är mönstret inte lika tydligt. Medianinkomsten för 65–67-åringarna skiljer sig förhållandevis lite från den som de har som är 74 år eller äldre.

En annan förklaring till att inkomstskillnaden mellan inrikes och utrikes födda är speciellt stor bland de yngsta är att pensionen för de yngre pensionärerna till viss del omfattas av det nya pensions-systemet där alla yrkesverksamma år har betydelse för pensionens storlek. Som visats i flera tidigare Integrationsrapporter har utrikes födda en svagare anknytning till arbetsmarknaden (exempelvis SCB, 2008 och 2009). De flesta har inte varit i Sverige alla sina yrkesverksamma år vilket leder till lägre pension. I framtiden skulle det kunna leda till ännu större inkomstskillnader mellan inrikes och utrikes födda över 65 år då allt fler kommer att omfattas av de nya reglerna.

Tabell 4.1

Nettointkomst per månad för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder. År 2010. Median

Net income per month for foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by age. Year 2010. Median

Ålder	Utrikes födda kvinnor	Utrikes födda män	Inrikes födda kvinnor	Inrikes födda män	Totalt
65–67 år	10 800	12 500	12 800	17 900	14 500
68–70 år	10 100	11 900	11 300	15 100	12 600
71–73 år	9 800	11 600	10 400	13 400	11 500
74– år	9 900	11 400	10 200	12 200	10 900
Totalt	10 000	11 700	10 700	13 500	11 500

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Ålder vid invandring har stor betydelse

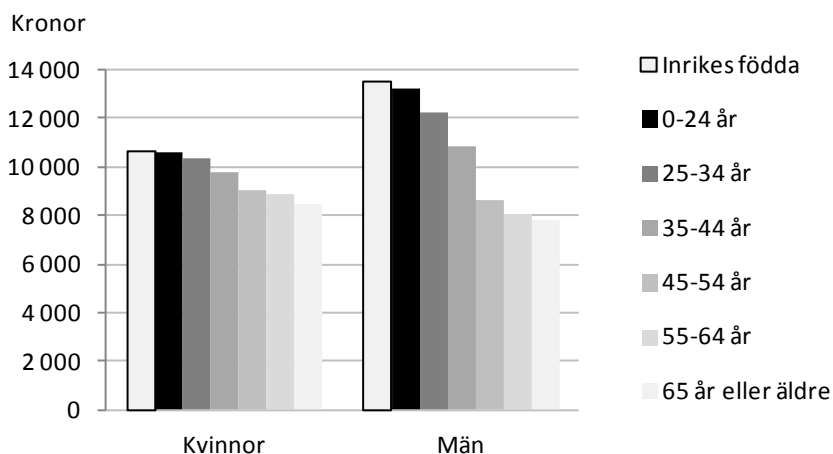
Det finns stora inkomstskillnader mellan olika grupper av utrikes födda. Ju tidigare man kommit till Sverige desto större möjlighet har man haft till ett yrkesverksamt liv i landet vilket avspeglar inkomstnivån som pensionär. Det är extra tydligt att män som invandrat till Sverige när de var 45 år eller äldre har betydligt lägre nettoinkomst efter 65 år än män som invandrat i början av sitt yrkesverksamma liv. Medianinkomsten för utrikes födda män som invandrat efter 45 år är runt 8 000 kronor per månad. De som har invandrat tidigare har betydligt högre nettoinkomst, exempelvis har utrikes födda män som invandrat till Sverige före 25 års ålder en medianinkomst på 13 300 kronor per månad. Det är samma nivå som för inrikes födda män.

Mönstret är i stort detsamma för utrikes födda kvinnor men inkomstskillnaderna beroende på när man invandrat till Sverige är inte lika stora som för utrikes födda män. Kvinnor som invandrat under senare delen av sitt liv har en nettoinkomst i nivå med samma grupp utrikes födda män. Utrikes födda kvinnor som invandrat till Sverige i yngre åldrar har betydligt lägre nettoinkomst än motsvarande grupp utrikes födda män.

Diagram 4.1

Nettoinkomst per månad för inrikes och utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder vid invandring. År 2010. Median

Net income per month among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by age at immigration. Year 2010. Median

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Inte bara ålder vid invandring har betydelse för inkomsten då man är äldre. Sammansättningen av gruppen utrikes födda varierar beroende när man invandrat. Som vi sett tidigare är en majoritet av de som invandrat före 45 års ålder födda i Norden eller i ett EU-land. Många kom till Sverige som arbetskraftsinvandrare under 1950- och 1960-talet. De har dels haft möjlighet till många intjänade arbetsår i Sverige samtidigt som de kan ha pensionsrättigheter från sitt hemland. Bland de som invandrat i åldern 45 år eller äldre är även länderna i övriga Europa och Asien vanliga födelseländer. Många av dessa är flyktinginvandrare och har inga pensionsrättigheter från sitt hemland. Detta kan vara en delförklaring till de stora inkomstskillnaderna mellan de som invandrat tidigare och senare i livet.

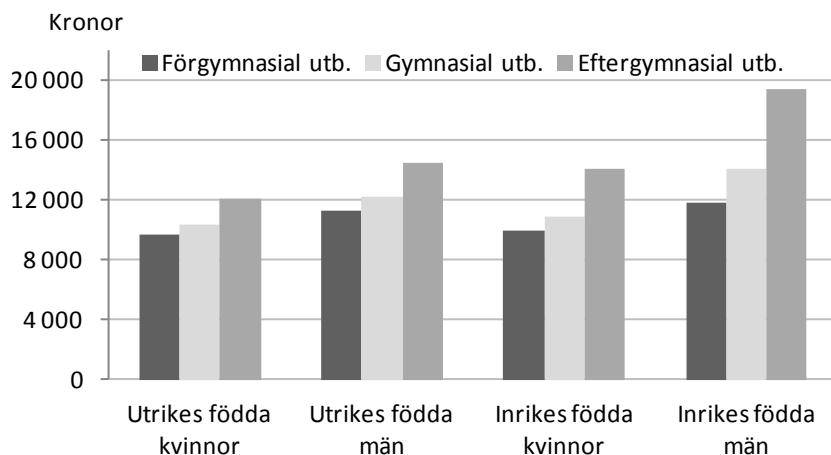
Stora skillnader i inkomst mellan låg och högutbildade

Högutbildade har genomgående högre inkomst än lågutbildade, såväl bland utrikes som inrikes födda kvinnor och män och detta gäller oavsett ålder. Skillnaden i medianinkomst mellan förgymnasialt, gymnasialt och eftergymnasialt utbildade är större för inrikes födda än för utrikes födda och större för män än för kvinnor. Eftergymnasialt utbildade har generellt sett högre förvärvsfrekvenser och inkomster i de yrkesaktiva åldrarna och är överrepresenterade bland de som stannar kvar i arbetslivet efter 65 år. Sammantaget avspeglar sig detta på inkomstnivån för äldre med eftergymnasial utbildning, framförallt för inrikes födda män.

Diagram 4.2.

Nettoinkomst per månad för utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter utbildningsnivå. År 2010. Median

Net income per month among foreign and Swedish born women and men 65 years and older by education level. Year 2010. Median

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Notera att många utrikes födda saknar uppgift om utbildning, 11 procent jämfört med knappt 1 procent av inrikes födda. Dessa ingår inte i diagrammet

Lägst nettoinkomst

Utsatthet och utanförskap är begrepp som ofta används men som saknar officiella definitioner. De allra flesta är dock överens om att de som har låg inkomst riskerar ekonomisk utsatthet. För att belysa ekonomisk utsatthet för enskilda individer kan olika mått användas. Ett mått som kan användas är de tio procent av befolkningen som har lägst nettoinkomst (SCB, 2010c). Det är dock viktigt att tänka på att alla personer som tillhör de tio procenten med lägst nettoinkomst inte nödvändigtvis har det svårt ekonomiskt. En del av dem som har låg nettoinkomst kan ha en partner med hög inkomst.

I denna rapport, då befolkningen begränsas till 65 år eller äldre, var det år 2010 drygt 170 000 personer som tillhörde de tio procenten med lägst nettoinkomst (P10). Dessa hade år 2010 en nettoinkomst på högst 7 500 kronor per månad. Utrikes födda och kvinnor är överrepresenterade bland de med lägst nettoinkomst. 15 procent av de utrikes födda tillhör denna grupp, vilket motsvarar 29 500 personer. Andelen bland de inrikes födda är 9 procent, vilket motsvarar

143 500 personer. Bland utrikes födda kvinnor är andelen 18 procent och bland inrikes födda kvinnor 14 procent.

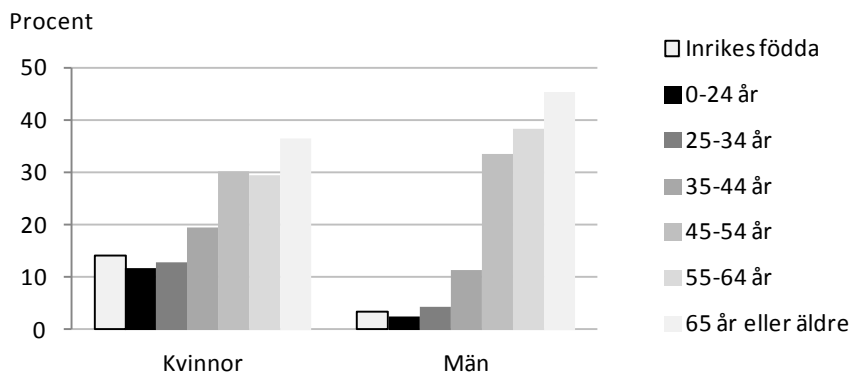
Återigen är det stora skillnader mellan olika grupper av utrikes födda. Man ser ett tydligt samband mellan ålder vid invandring och representationen bland de med lägst inkomster. Bland utrikes födda män som invandrat till Sverige före 35 års ålder tillhör en relativt liten andel de 10 procenten med lägst nettointkomst. Av de utrikes födda män som invandrat när de var 65 år eller äldre tillhör däremot 45 procent gruppen med lägst inkomst.

Det är återigen värt att notera det samband som finns mellan utbildningsnivå och inkomst. Extra tydligt är det bland kvinnor där för-gymnasialt utbildade är överrepresenterade bland dem med lägst inkomster, såväl bland inrikes som utrikes födda.

Diagram 4.3

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som tillhör de 10 procenten med lägst nettointkomst (P10) efter ålder vid invandring. År 2010. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who belong to the 10 percent of the population who have the lowest net incomes (P10) by age at immigration. Year 2010. Percent

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Var femte utrikes född saknar kontantmarginal

Låg inkomst behöver inte i sig innebära att man har en utsatt ekonomisk situation om levnadskostnaderna är låga på grund av exempelvis låga boendekostnader. Att kunna klara av oförutsedda utgifter eller att spontant kunna spendera kan kännas som en ekonomisk trygghet för de allra flesta. I Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) ställs frågan om hushållet inom en månad skulle

kunna klara att betala en oväntad utgift på 8 000 kronor utan att behöva låna eller be om hjälp.

Ungefär var femte person som är född i ett annat land uppger att de saknar kontantmarginal på 8 000 kronor, jämfört med cirka var tionde inrikes född. Kvinnor uppger att de saknar kontantmarginal i större utsträckning än män. Var fjärde utrikes född kvinna och drygt var tionde kvinna född i Sverige över 65 år svarar att de inte skulle kunna klara en sådan utgift.

Högst nettoinkomst

På motsvarande sätt som de med lägst nettoinkomst studeras för att belysa ekonomisk utsatthet kan de med högst nettoinkomst studeras för att se vilka grupper som har de mest gynnsamt ur ekonomisk synvinkel.

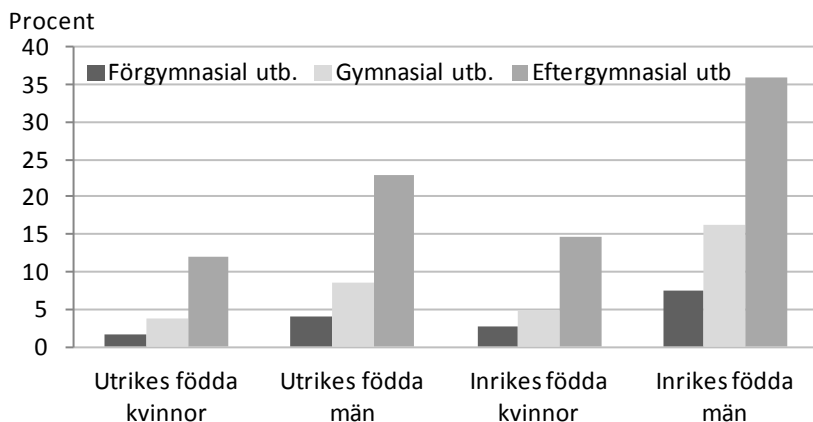
De som år 2010 tillhörde de 10 procent av befolkningen, 65 år eller äldre, med högst nettoinkomst (P90) hade en månadsinkomst som översteg 23 700 kronor per månad. Inrikes födda män är överrepresenterade bland dem med högst nettoinkomst, 16 procent tillhör de 10 procent av befolkningen med högst nettoinkomst. Av de utrikes födda männen är andelen 9 procent. Bland inrikes födda kvinnor är motsvarande andel 5 procent och bland utrikes födda kvinnor 4 procent.

Andelen som tillhör de med högst nettoinkomst är betydligt högre bland eftergymnasialt utbildade jämfört med gymnasialt och förgymnasialt utbildade. Det är framförallt inrikes födda män med en eftergymnasial utbildning som tillhör de 10 procenten med högst nettoinkomst. Närmare fyra av tio inrikes födda män och drygt två av tio utrikes födda män med eftergymnasial utbildning tillhör denna grupp. Bland inrikes födda kvinnor med eftergymnasial utbildning är andelen betydligt lägre, 15 procent, och bland utrikes födda kvinnor är andelen 12 procent.

Diagram 4.4

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som tillhör de 10 procenten med högst nettoinkomst (P90) efter ålder vid invandring. År 2010. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who belong to the 10 percent of the population who have the highest net incomes (P90) by age at immigration. Year 2010. Percent

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Inkomstspridningen är störst för män

Skillnaden mellan de med högst inkomst och de med lägst inkomst används för att beskriva inkomstspridningen i olika grupper. De finns olika sätt att illustrera inkomstspridningen. I tabell 4.2 visas dels differensen mellan de 10 procent med högst inkomst (P90) och de 10 procenten med lägst inkomst (P10), dels differensen mellan de 20 procenten med högst (P80) respektive lägst inkomst (P20). Oavsett vilket av dessa mått man använder är inkomstspridningen störst bland inrikes födda män och minst bland utrikes födda kvinnor.

Exempelvis är spridningen då man tittar på skillnaden mellan de 10 procenten med högst respektive lägst inkomst (P90-P10) drygt 9 000 kronor för utrikes födda kvinnor. För inrikes födda män är inkomstspridningen som störst med närmare 20 000 kronor.

Att utrikes födda kvinnor har minst inkomstspridning beror på att det är få som har höga inkomster. För de 10 procent av de utrikes födda kvinnor som har högst nettoinkomst överstiger denna 15 700 kronor per månad. Bland utrikes födda män har 10 procent en nettoinkomst som överstiger 23 000 kronor per månad. För inrikes födda

män är det 10 procent som har en nettoinkomst på 29 000 kronor per månad eller mer.

Tabell 4.2

Nettoinkomstens spridning för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010

Net income distribution for foreign born and Swedish born women and men 65 years and older. Year 2010

	Utrikes födda kvinnor	Utrikes födda män	Inrikes födda kvinnor	Inrikes födda män	Totalt
P10	6 500	7 100	7 000	9 400	7 500
P20	7 800	8 800	8 200	10 600	9 000
P50 (medianvärde)	10 000	11 700	10 700	13 500	11 500
P80	12 300	16 500	14 300	21 600	17 100
P90	15 700	23 000	18 900	29 000	23 700
Diff P90-P10	9 200	15 900	11 900	19 600	16 200
Diff P80-P20	4 500	7 700	6 100	11 000	8 100

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

P10 avser gränsvärdet för de 10 procenten med lägst nettoinkomst, d.v.s. 10 procent har en inkomst som motsvarar högst P10. Motsvarande gäller P20, P50, P80 och P90.

Inkomstens sammansättning

De äldres totala inkomst bestod år 2010 till drygt tre fjärdelar av pensionsinkomst, knappt 10 procent av löne- och näringsinkomst, cirka 15 procent av kapitalinkomst och cirka 2 procent av behovsprövade bidrag³. Dessa andelar skiljer sig något mellan utrikes och inrikes födda såtillvida att de utrikes föddas inkomst i något högre grad utgörs av behovsprövade bidrag (bostadstillägg och äldre-försörjningsstöd) och i något mindre grad av kapitalinkomst.

Allmän pension, tjänstepension och privat pension

Den totala pensionen består av allmän pension, tjänstepension samt privat pension. Totalt för hela gruppen som är 65 år eller äldre utgjordes den totala pensionen år 2010 till 74 procent av allmän pension, till 21 procent av tjänstepension och till 5 procent av privat pensionssparande⁴. De utrikes föddas pension består till något större del av allmän pension och till något mindre del av tjänstepension samt privat pensionssparande jämfört med de inrikes födda. Kvin-

³ Andelarna avser bruttoinkomsten

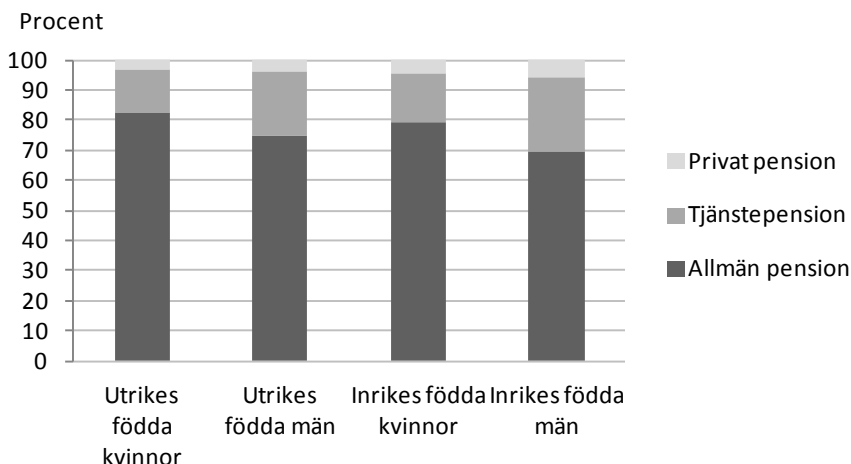
⁴ Andelarna avser bruttoinkomsten.

nors pension utgörs också i större utsträckning av allmän pension och i mindre utsträckning av tjänstepension jämfört med männens.

Diagram 4.5

Pensionens sammansättning för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år eller äldre. År 2010. Procent

Pension composition for foreign born and Swedish born women and men 65 years and older 2010. Year 2010. Percent

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

I diagrammet redovisas bruttoinkomstens fördelning.

När pensionens sammansättning och storlek har analyserats har vi endast haft tillgång till bruttoinkomster varför det blir svårt att jämföra nivån med den tidigare redovisade nettoinkomsten. Man kan dock konstatera att utrikes födda har lägre pension än inrikes födda. Skillnaden mellan utrikes och inrikes föddas ålderspension är något större än skillnaden mellan utrikes och inrikes föddas nettoinkomst. Ålder vid invandring är även av stor betydelse för nivån på pensionen. Medianvärdet för utrikes födda som invandrat tidigt i livet är precis som för nettoinkomsten detsamma som för inrikes födda. Samtidigt har personer som invandrat senare delen av sitt yrkesaktiva liv eller efter pension avsevärt lägre pension.

Skillnaden mellan inrikes och utrikes föddas pensionsinkomst är precis som för nettoinkomsten störst bland de yngre pensionärerna. Ju yngre pensionärerna är desto större betydelse har de nya pensionsreglerna. Som tidigare nämnts kan de nya pensionsreglerna komma att leda till att inkomstskillnaderna mellan bland annat

utrikes och inrikes födda ökar i framtiden. Även andra studier visar på detta (Folksam, 2011).

Garantipensionen viktig inkomstkälla för många äldre

Ett viktigt inslag i pensionssystemet för låginkomsttagare är garantipensionen vilken är en del av den allmänna pensionen. Har man aldrig haft någon arbetsinkomst som man betalat skatt för får man ingen inkomstgrundande pension och hela pensionen kommer då att bestå av garantipension. I december 2010 var det cirka 90 000 personer enligt statistik från Pensionsmyndigheten. Har man en låg inkomstgrundande pension får man garantipension som en utfyllnad till den inkomstgrundande pensionen. Storleken på garantipensionen kan således variera mycket. Det handlar om allt från några hundra kronor till full garantipension. Full garantipension var 7 526 kronor för ensamstående och 6 713 kronor per månad för gifta år 2010. Ju äldre man är desto större del av den totala inkomsten utgörs av garantipension (Socialdepartementet, Ds 2011:42).

År 2010 fick cirka 700 000 personer en del av sin pension i form av garantipension, 600 000 inrikes födda och cirka 100 000 utrikes födda. Det motsvarar 50 procent av de utrikes födda och 40 procent av de inrikes födda. Betydligt fler kvinnor än män får garantipension. Sex av tio kvinnor får garantipension, andelen är lika stor för utrikes som för inrikes födda kvinnor. Vidare får cirka tre av tio utrikes födda män och drygt en av tio inrikes födda män garantipension. Det rör sig många gånger om små belopp.

Återigen är det stora skillnader mellan olika grupper av utrikes födda. Bland de som invandrat till Sverige i åldern 45–64 år är andelen högre, cirka 80 procent av dessa får en del av sin pension i form av garantipension. Att komma till Sverige i vuxen ålder kan leda till låga pensioner – det blir ofta svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, det blir färre år till inkomstpensionen och många får en begränsad garantipension.

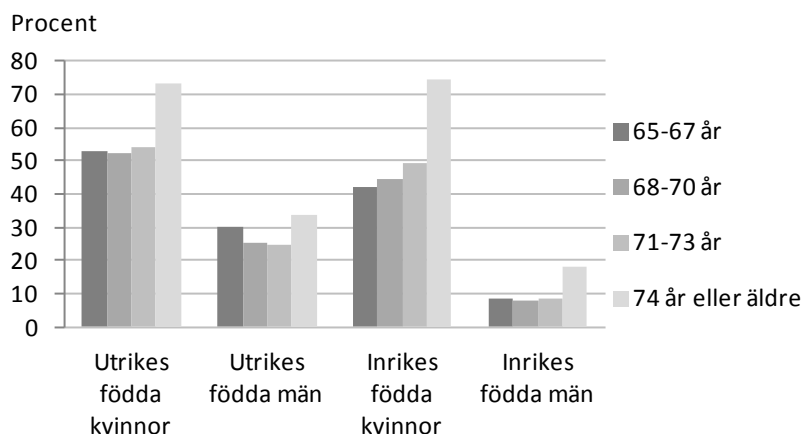
För att få full garantipension krävs att man har bott minst 40 år i Sverige från och med det år du fyllde 16 till och med det år du fyller 64 år. Har man bott i Sverige kortare tid minskar garantipensionen med 1/40 för varje år som saknas. Det finns dock undantag till denna regel. Om man har kommit till Sverige och fått uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande kan man i vissa fall också få räkna med en del av bosättnings tiden i sitt hemland. På så vis kan man få högre garantipension än vad bosättnings tiden i Sverige ger, (Pensionsmyndigheten).

Diagram 4.6

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som får en del av sin pension i form av garantipension efter ålder. År 2010.

Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who receive a portion of their pension in the form of guarantee pension. Year 2010. Percent

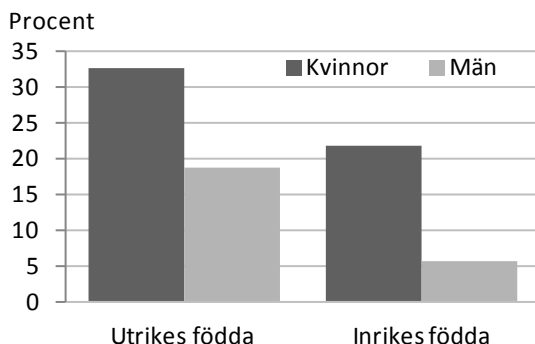

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Bidrag har betydelse för många äldre

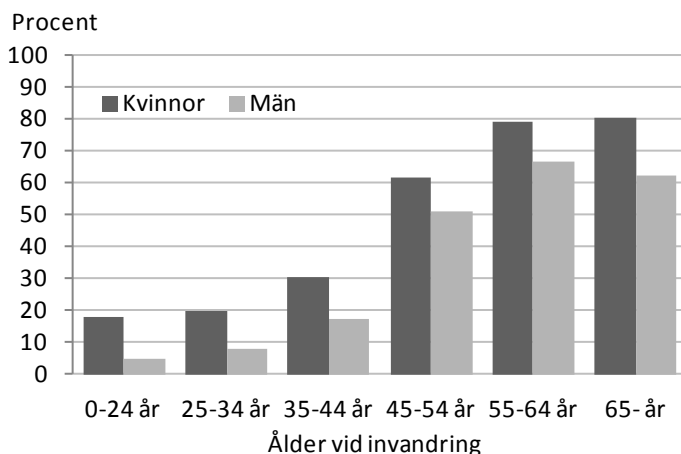
I de fall pensionen inte räcker till kan behovsprövade bidrag betalas ut, det handlar för de äldre om bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Det är en högre andel utrikes födda än inrikes födda som har behovsprövade bidrag i befolkningen 65 år och äldre och kvinnor får oftare bidrag än män. Den grupp med högst andel bidragstagare är utrikes födda kvinnor där en tredjedel har någon inkomst från behovsprövade bidrag. Bland inrikes födda män är andelen som får bidrag lägst, 6 procent.

Som vi tidigare sett påverkas pensionens storlek av hur lång tid man bott i Sverige. Pensionens storlek har i sin tur betydelse för behovet av bidrag. Av de som invandrat före 35 års ålder är det en ungefär lika stor andel som har inkomst från behovsprövade bidrag som bland inrikes födda. Bland de som invandrat senare är det en betydligt högre andel som får äldreförsörjningsstöd och/eller bostadstillägg. Bland kvinnor som invandrat vid 55 års ålder eller senare har omkring 80 procent någon inkomst från behovsprövade bidrag.

Diagram 4.7**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har inkomst från behovsprövade bidrag. År 2010. Procent***Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance. Year 2010. Percent*

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Behovsprövade bidrag avser bostadstillägg och äldreomsorgsstöd.

Diagram 4.8**Utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har inkomst från behovsprövade bidrag efter ålder vid invandring. År 2010. Procent***Foreign born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance by age at immigration. Year 2010. Percent*

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Behovsprövade bidrag avser bostadstillägg och äldreomsorgsstöd.

Bland de som har någon inkomst från behovsprövade bidrag är medianbeloppet högre bland utrikes födda än inrikes födda. Skillnaderna beror främst på att utrikes födda har lägre inkomster från andra källor. Den totala nettoinkomsten är lägre bland utrikes födda

äldre som får behovsprövade bidrag än bland motsvarande grupp inrikes födda.

Tabell 4.3

Inkomst från behovsprövade bidrag och total nettoinkomst per månad för utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har inkomst från behovsprövade bidrag. År 2010. Median

Income from means-tested allowance and total net income per month among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance. Year 2010. Median

	Behovsprövade bidrag (median)	Nettoinkomst (median)	Antal personer
Utrikes födda			
Kvinnor	2 600	9 900	36 461
Män	2 600	9 000	15 667
Inrikes födda			
Kvinnor	2 000	10 500	182 440
Män	1 400	10 300	39 872

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

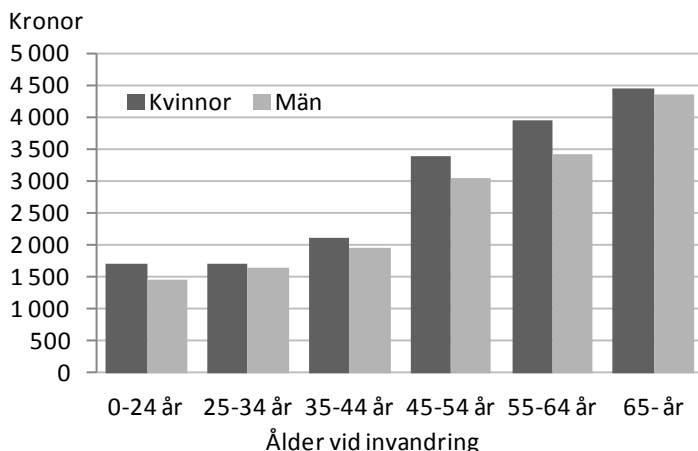
Behovsprövade bidrag avser bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd.

Liksom ålder vid invandring har betydelse för andelen som får behovsprövade bidrag har den också betydelse för hur stort belopp som utbetalas. För de som invandrat i ung ålder och har behov av bidrag utgör bidragen snarare ett komplement till pensionen och bidragsbeloppen är på ungefär samma nivå som för inrikes födda. Inkomster från behovsprövade bidrag ökar sedan successivt med ålder vid invandringen. För de som invandrat vid 65 års ålder eller senare och har något behovsprövat bidrag uppgår medianbeloppet till omkring 4 400 kronor i månaden. Den totala nettoinkomsten bland de som får någon form av behovsprövat bidrag minskar ändå med ålder vid invandringen. Bland de som invandrat före 35 års ålder är medianinkomsten ungefär densamma som bland inrikes födda medan den är nästan 2 000 kronor lägre per månad bland de som invandrat vid 65 års ålder eller senare.

Diagram 4.9

Inkomst från behovsprövade bidrag för utrikes födda kvinnor och män 65 år eller äldre som har någon inkomst från behovsprövade bidrag efter ålder vid invandring. År 2010. Median

Income from means-tested allowance and total net income per month among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance. Year 2010. Median

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Sammanfattande kommentarer

Utrikes födda en heterogen grupp med avseende på bland annat utbildningsnivå och ålder vid invandring. Inkomstförhållandena ser mycket olika ut när man tar hänsyn till dessa bakgrundsfaktorer. Vi har i detta kapitel konstaterat att utrikes födda har lägre nettoinkomst än inrikes födda. Lägst inkomster har de som invandrat till Sverige under senare delen av sitt yrkesaktiva liv alternativt i pensionsålder. De som invandrat före 35 års ålder har en medianinkomst nästan i nivå med inrikes födda. Det är extra tydligt för män att ålder vid invandring påverkar inkomstnivå.

Vidare kan man konstatera att utrikes födda, kvinnor och lågutbildade är överrepresenterade bland de 10 procent av den totala befolkningen, 65 år eller äldre, som har lägst nettoinkomst (7 500 kronor per månad eller lägre). Vad gäller utrikes födda är det framförallt de som invandrat till Sverige under senare delen av sitt liv. Det är en lägre andel av de utrikes födda som tillhör de 10 procenten av befolkningen, 65 år eller äldre, med högst nettoinkomst (23 700 kronor per månad). Inrikes födda män med eftergymnasial utbildning är här starkt överrepresenterade. Även utrikes födda män med

eftergymnasial utbildning är överrepresenterade, men inte i samma utsträckning.

Inkomsten bland de som är 65 år eller äldre bestod till cirka tre fjärdedelar av pension. Mönstret är detsamma för pensionsinkomsten som för nettoinkomsten, kvinnor och de som invandrat sent har betydligt lägre pensioner. Man kan även konstatera att utrikes föddas ålderspension till större del består av allmän pension och till något mindre del av tjänstepension samt privat pensionssparande jämfört med inrikes föddas. Det är även tydligt att kvinnors pension i större utsträckning utgörs av allmän pension och i mindre utsträckning av tjänstepension. Garantipension är en viktig inkomstkälla för många äldre. År 2010 fick cirka 600 000 inrikes födda och cirka 100 000 utrikes födda garantipension. Det motsvarar 50 procent av de utrikes födda och 40 procent av de inrikes födda. Betydligt fler kvinnor än män får garantipension. Storleken på garantipensionen varierar mycket och det rör sig många gånger om små belopp då garantipensionen är en utfyllnad av den inkomstgrundande pensionen.

En högre andel av utrikes födda än inrikes födda får behovsprövade bidrag. Det handlar om äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg till pensionärer vilket är bidrag man får då pensionen inte räcker till. Kvinnor har oftare behovsprövade bidrag än män.

Slutligen kan nämnas att en låg nettoinkomst inte nödvändigtvis behöver innebära att man har det svårt ekonomiskt. Nettoinkomsten avser individens inkomst och tar exempelvis inte hänsyn till de stordriftsfördelar som ett sammanboende innebär. De mönster i inkomstskillnader mellan inrikes och olika grupper av utrikes födda vi sett i detta avsnitt finns även om man studerar inkomster på hushållsnivå.

5. Familj och sociala relationer

Närhet till och umgänge med familj och vänner kan ha betydelse för hur livet efter 65 år upplevs. Förutsättningarna för att ha en nära kontakt med familjen kan skilja sig mellan utrikes och inrikes födda eftersom utrikes födda i högre grad har familj boende utanför Sverige. I detta avsnitt jämförs dels totalräknad statistik över civilstånd och närhet till barn mellan utrikes och inrikes födda och dels uppgifter om umgänge med familj och vänner från Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC).

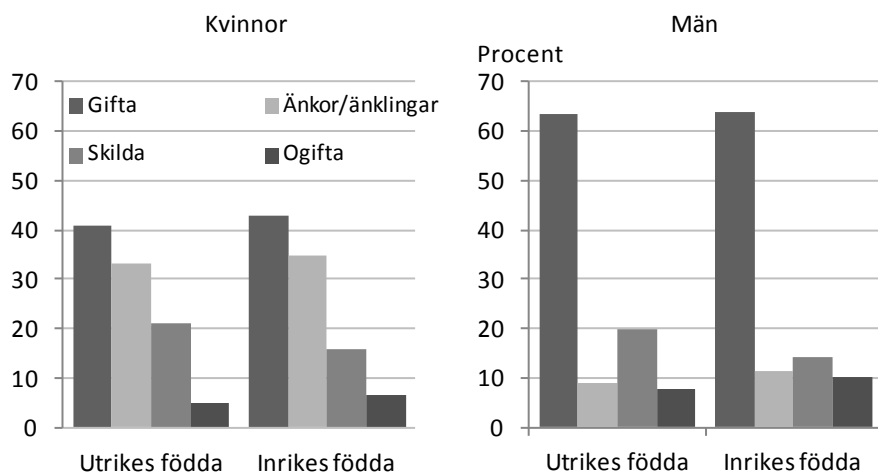
Det är inte någon större skillnad i andelen ensamstående och sammanboende mellan utrikes och inrikes födda i åldrarna 65 år och äldre. När personer i åldrarna 65 år och äldre tillfrågats i Undersökningarna av levnadsförhållanden om de bor tillsammans med någon uppger 52 procent av kvinnorna och 28 procent av männen att de är ensamboende och det finns inga signifikanta skillnader mellan utrikes och inrikes födda.

Andelen gifta i befolkningen 65 år och äldre är också ungefär densamma bland utrikes födda som bland inrikes födda. Utrikes födda äldre är i högre grad skilda och i lägre grad änkor, änklingar eller ogifta jämfört med inrikes födda, men även här är skillnaderna relativt små. Däremot är det stora skillnader mellan kvinnor och män när det gäller andelen gifta och änkor/änklingar. Omkring var tredje kvinna 65 år eller äldre är änka, medan endast omkring 10 procent av männen är änklingar. Att andelen änkor är högre än andelen änklingar beror på att kvinnor lever längre än män, och att kvinnan ofta är något eller ett par år yngre än sin man.

Skillnaderna mellan utrikes och inrikes födda är relativt små oavsett ålder, men ålder har betydelse för civilståndet. Andelen änkor och änklingar ökar med stigande ålder och bland både utrikes och inrikes födda kvinnor 80 år eller äldre är en majoritet änkor.

Diagram 5.1**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter civilstånd. År 2010. Procent**

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by civil status. Year 2010. Percent

Källa: STATIV, SCB

Nästan varannan utrikes född kvinna har en inrikes född man

Bland de utrikes födda äldre som är gifta och har sin partner boende i Sverige, har 60 procent en partner som är född utomlands och 40 procent en partner som är född i Sverige. De med en utrikes född partner har i mer än fyra fall av fem en partner som är född i samma land som de själva.

Utrikes födda kvinnor 65 år eller äldre är oftare gifta med någon född i Sverige än vad män är, 45 mot 36 procent. De som invandrat till Sverige i ung ålder är oftare gifta med någon inrikes född och bland de som invandrat före 25 års ålder har en majoritet av både kvinnor och män en inrikes född make eller maka. De som invandrat senare i livet har oftare en utrikes född make eller maka. En förklaring till detta är att de som invandrat i högre ålder ofta bildat familj innan de kommit till Sverige.

Tabell 5.1

Utrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre gifta med en inrikes respektive utrikes född make eller maka efter ålder vid invandring. År 2010. Procent

Foreign born women and men 65 years and older married to a foreign born or Swedish born spouse by age at immigration. Year 2010. Percent

	Make/maka utrikes född	Make/maka inrikes född	Summa	Antal
Kvinnor				
0–24 år	37	63	100	16 884
25–34 år	59	41	100	12 457
35–44 år	59	41	100	5 207
45–54 år	77	23	100	3 160
55–64 år	90	10	100	2 860
65– år	92	8	100	1 367
Totalt	55	45	100	41 935
Män				
0–24 år	43	57	100	15 854
25–34 år	64	36	100	18 053
35–44 år	69	31	100	7 352
45–54 år	85	15	100	4 783
55–64 år	90	10	100	4 378
65– år	88	12	100	2 950
Totalt	64	36	100	53 370

Källa: STATIV, SCB

I tabellen ingår endast de personer där uppgift om partner finns. Uppgift om partner saknas oftare för utrikes födda, särskilt för de som invandrat vid högre ålder. Läs mer om detta i *Fakta om statistiken*.

Utrikes födda umgås mer sällan med anhöriga

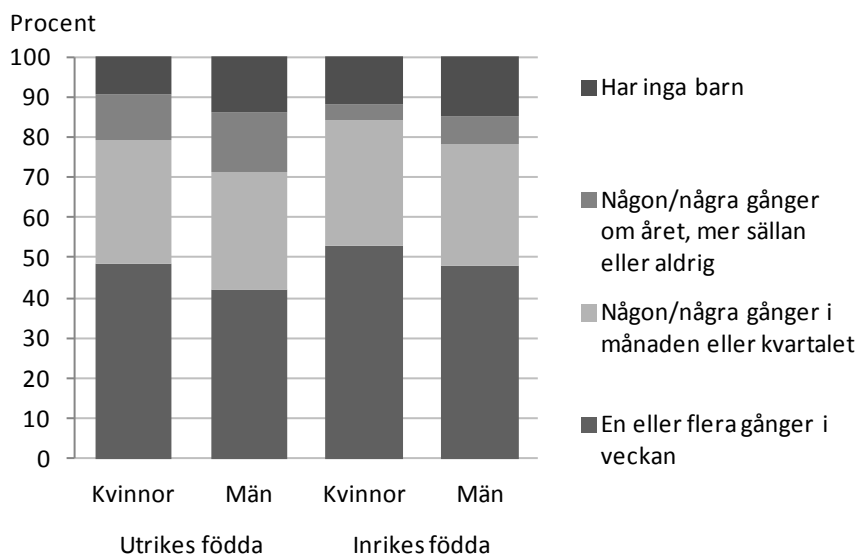
Det är en lägre andel utrikes födda äldre än inrikes födda som uppger att de ofta umgås med någon nära anhörig. Som nära anhörig räknas förälder, syskon eller barn som man inte bor tillsammans med. För befolkningen i åldrarna 65 år eller äldre är det oftast barnen man umgås med. Föräldrarna har i de flesta fall avlidit och det kan även gälla syskon. När det gäller umgänge med barn är det relativt små skillnader mellan utrikes och inrikes födda. Vanligast är att träffa barn åtminstone någon gång i veckan och det gäller cirka 40-50 procent. Det är inga signifikanta skillnader mellan utrikes och inrikes födda vad gäller andelen som umgås varje vecka respektive minst någon gång per kvartal, men det är en högre andel av både

utrikes födda kvinnor och män som uppger att de mer sällan, högst några gånger om året, umgås med något barn.

Diagram 5.2

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina barn. År 2010–2011. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their children. Year 2010–2011. Percent

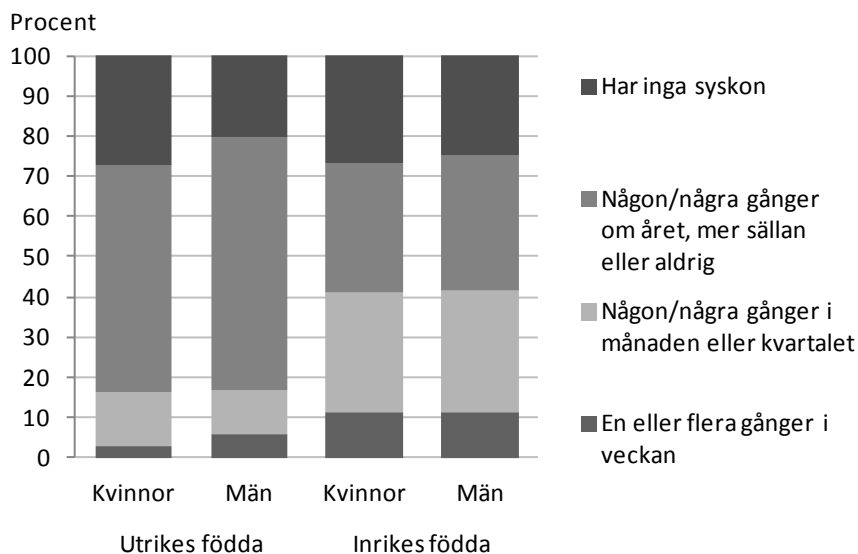
Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

När umgänge med syskon jämförs mellan utrikes och inrikes födda 65 år och äldre är det tydligare skillnader. Det är endast en liten andel utrikes födda som ofta träffar sina syskon och de flesta uppger att de aldrig eller högst några gånger om året träffar dem. Det är troligt att många utrikes födda äldre har sina syskon boende i något annat land än Sverige, vilket kan försvåra eller kanske i vissa fall helt omöjliggöra att man träffas.

Diagram 5.3

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina syskon. År 2010–2011. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their siblings. Year 2010–2011. Percent

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

En ungefär lika stor andel utrikes födda som inrikes födda uppger att de har barn i Undersökningarna av levnadsförhållanden. Utifrån denna undersökning får vi däremot inte uppgift om barnen bor i Sverige eller i något annat land. Enligt befolkningsstatistiken är det en högre andel utrikes födda som inte har några barn boende i Sverige, 28 procent av kvinnorna och 25 procent av männen. Bland inrikes födda har 14 procent av kvinnorna och 17 procent av männen inga barn boende i Sverige. Sannolikt överskattas dock andelen utrikes födda utan barn boende i landet på grund av att det oftast saknas en koppling mellan förälder och barn för utrikes födda om deras barn invandrat i vuxen ålder.⁵

Var i landet barnet eller barnen bor kan ha betydelse för hur ofta man har möjlighet att träffas. Omkring 70 procent av de som har barn boende i Sverige har minst ett barn boende i den egna kommunen. Det är små skillnader mellan utrikes och inrikes födda, men

⁵ Läs mer om detta i *Fakta om statistiken*.

inrikes födda har något oftare alla barn boende i något annat län än det egna. Kvinnor har oftare barn i närheten än män.

Tabell 5.2

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre med minst ett barn boende i Sverige efter om barnet/barnen bor i samma kommun, samma län eller annat län. År 2010. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with at least one child living in Sweden by whether they have children in the same municipality, same county or another county. Year 2010. Percent

	Utrikes födda		Inrikes födda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Endast barn i annat län	10	13	12	15
Något barn i eget län men ej i den egna kommunen	18	19	18	20
Något barn i den egna kommunen	71	67	70	66
Summa	100	100	100	100
Antal	82 277	64 821	727 142	575 606

Källa: STATIV och Flergenerationsregistret, SCB

Vanligare att utrikes födda och män saknar en nära vän

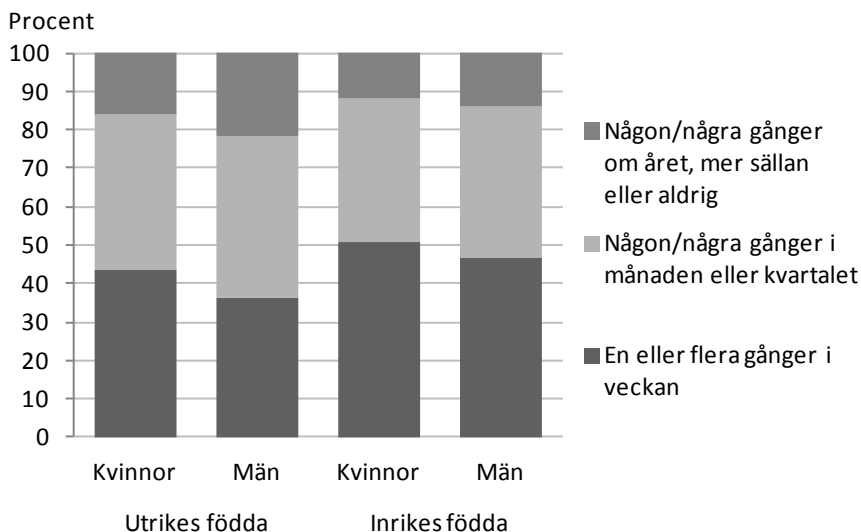
Det är en lägre andel som uppger att de varje vecka umgås med andra släktingar eller vänner än som umgås med någon nära anhörig. Utrikes födda män uppger i mindre utsträckning än inrikes födda att de umgås med vänner varje vecka, 36 respektive 46 procent, medan det inte finns några signifikanta skillnader mellan utrikes och inrikes födda kvinnor.

Av de utrikes födda över 65 år, är det omkring 30 procent som uppger att de inte har någon nära vän som de kan prata med om vad som helst. Det är ingen signifikant skillnad mellan utrikes födda kvinnor och män och andelen är också ungefär lika stor bland de inrikes födda männen. Bland inrikes födda kvinnor är andelen däremot signifikant lägre, 18 procent. Andelen som uppger att de inte har någon nära vän stiger med åldern och är högst för gruppen 65 år och äldre. Bland yngre, 16–34 år, är det jämförelsevis ovanligt att sakna en nära vän.

Diagram 5.4

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med andra släktingar, vänner och bekanta. År 2010–2011. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with other relatives, friends and acquaintances. Year 2010–2011. Percent

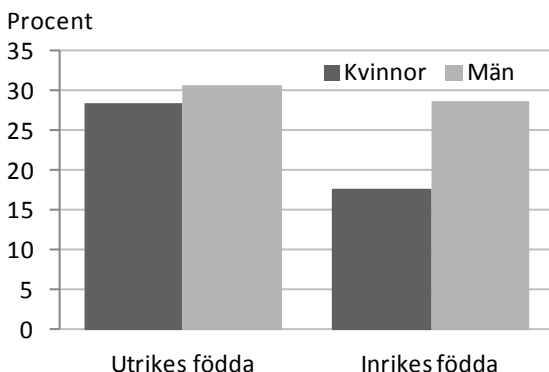

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB
Med andra släktingar menas släktingar utöver barn, syskon och föräldrar

Diagram 5.5

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som inte har någon nära vän. År 2010–2011. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who do not have a close friend. Year 2010–2011. Percent

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

6. Hälsa och fritid

Det finns många aspekter för att belysa hur våra liv kan gestalta sig då vi har inträtt i pensionslivet. Ekonomi och sociala relationer, som tidigare behandlats, är givetvis mycket viktiga aspekter för vårt välbefinnande men även andra parametrar, som hälsa och aktiviteter, kan ha stor inverkan på hur bra vi upplever att vi lever våra liv. I detta avsnitt jämförs levnadsförhållandena bland utrikes och inrikes födda äldre utifrån de frågor om bland annat hälsa, fritid, trygghet samt aktiviteter av olika slag som ställs i Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC).

Äldres hälsotillstånd

Enligt den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor (HLV 2012:01) som belyser hur personer i åldern 55–84 år upplever sin egen hälsa, så minskar andelen personer som anser sig ha bra hälsa med stigande ålder. Män uppger generellt att de mår bättre än kvinnor och tjänstemän uppger generellt att de mår bättre än arbetare. Dessutom uppger ensamboende oftare att de har sämre hälsa än sammanboende.

När man i Undersökningarna om levnadsförhållanden frågar de som är 65 år eller äldre hur de bedömer sitt allmänna hälsotillstånd så svarar drygt 60 procent, både utrikes och inrikes födda kvinnor som män, att hälsotillståndet är gott och knappt 9 procent att det är dåligt.

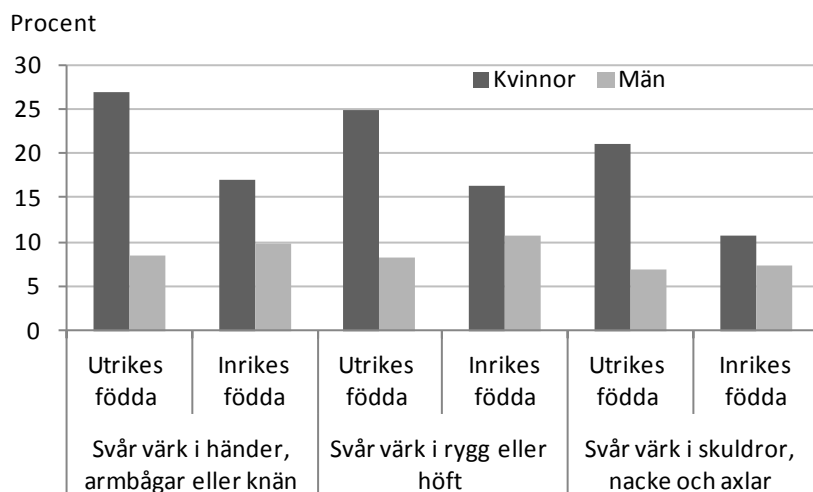
Samtidigt som knappt 9 procent bedömer sitt hälsotillstånd som dåligt är det lite drygt 20 procent av kvinnorna och cirka 15 procent av männen som uppger att de har svåra besvär på grund av långvarig sjukdom.

Utrikes födda kvinnor har ofta besvär av värk

Det är en större andel av kvinnorna än av männen som uppger att de har svår värk i olika delar av kroppen. Framförallt är det kvinnor som är födda utomlands som uppger att de har svår värk. Exempelvis uppger 27 procent av de äldre utrikes födda kvinnorna att de har svår värk i händer, armbågar eller knän och 25 procent att de har svår värk i rygg eller höft. Män uppger i betydligt lägre grad att de har svår värk och framförallt är skillnaden mellan utrikes och inrikes födda män betydligt mindre i detta avseende än mellan utrikes och inrikes födda kvinnor.

Diagram 6.1**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har svår värk i olika delar av kroppen. År 2010–2011. Procent**

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with severe ache in different parts of the body. Year 2010–2011. Percent

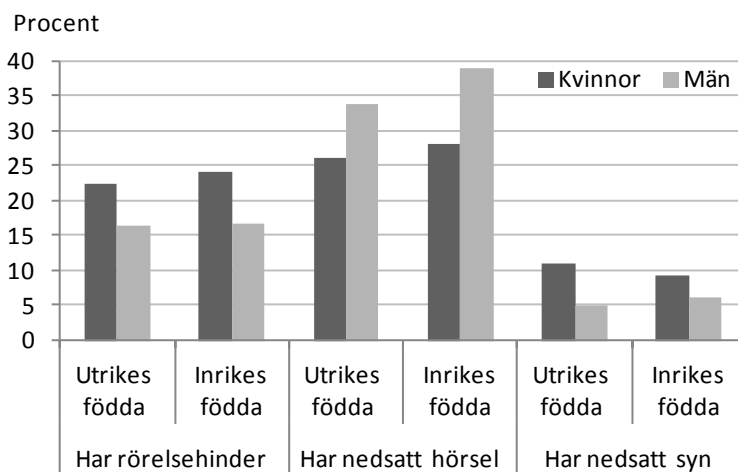
Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

En del krämpor man har som äldre kan vara en följd av sitt tidigare arbetsliv och andra en följd av ett normalt åldrande. Funktioner som syn och hörsel brukar försämrats vid stigande ålder men exempelvis kan en försämrad hörsel också vara resultatet av en bullrig arbetsmiljö. En stor andel av de som är 65 år och äldre uppger att de har funktionsnedsättning i form av nedsatt hörsel, män i högre utsträckning än kvinnor. Med nedsatt hörsel menas att man har problem med att höra vad som sägs i samtal med flera personer även om man använder hörapparat. Bland kvinnorna däremot har en högre andel funktionsnedsättning i form av rörelsehinder (kan inte obehindrat stiga på en buss eller ta en promenad) och nedsatt syn (har även med glasögon problem att se vanlig text i dagstidning). Det finns inga signifikanta skillnader vad gäller funktionsnedsättning mellan utrikes och inrikes födda.

Diagram 6.2

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har någon form av funktionsnedsättning. År 2010–2011. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with some form of disability. Year 2010–2011. Percent

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Kanske som en följd av att kvinnorna i större utsträckning än männen har svår värk och rörelsehinder är det också en större andel av kvinnorna som behöver hjälp av olika slag. Av både utrikes och inrikes födda är det runt 20 procent av kvinnorna och cirka 12 procent av männen som behöver hjälp med städning och nästan lika stora andelar som behöver hjälp med matinköp.

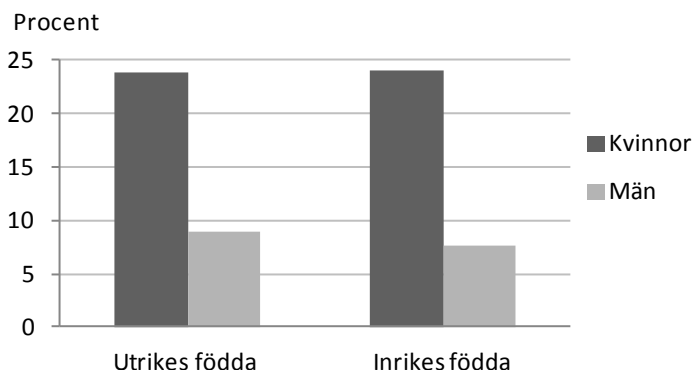
Kvinnor känner större otrygghet än män

Enligt Undersökningarna om levnadsförhållanden är det cirka 19 procent av alla kvinnor 16–84 år som avstått att gå ut på kvällen av rädsla att bli överfallen eller hotad. Motsvarande andel för männen var 5 procent. Det är således många och i hög grad kvinnor som blir begränsade i sin rörelsefrihet på grund av en känsla av otrygghet. Detta gäller också i högsta grad de äldre. Fastän våldsbrott i huvudsak drabbar yngre personer uppger närmare var fjärde kvinna över 65 år att hon har avstått från att gå ut på kvällen av rädsla för att bli överfallen eller hotad. Av de äldre männen är det 8 procent som av samma orsak avstått från att gå ut på kvällen. Andelen kvinnor och män som är rädda för att gå ut på kvällen är lika stor för inrikes som för utrikes födda.

Diagram 6.3

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som avstått från att gå ut på kvällen av rädsla att bli överfallen eller hotad. År 2010–2011. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have refrained from going out at night for fear of being assaulted or threatened. Year 2010–2011. Percent

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Äldre kvinnor uppger också i högre grad än äldre män att de besväras av ängslan, oro och ångest, 22 respektive 10 procent. Kvinnorna har dessutom i större utsträckning än männen besvär med sömnen, 34 respektive 21 procent. Mönstret är det samma oavsett om du är född utomlands eller i Sverige.

Nära var tionde avstår hjälp från läkare eller tandläkare

Det finns flera möjliga orsaker till att avstå från att besöka tandläkare eller läkare där den ekonomiska situationen kan vara en faktor. Cirka 9 procent av de äldre utrikes födda både kvinnor och män har avstått från tandläkarbesök fastän man haft behov av det. Motsvarande andel bland de födda i Sverige var för kvinnor knappt 4 procent och för män knappt 5 procent.

Det är också cirka 8 procent av dem, 65 år och äldre, som uppger att de har haft behov av läkarhjälp men inte sökt den. Där finns inga signifikanta skillnader i andel mellan de som är födda utomlands eller i Sverige. Det finns heller inga signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

Äldres aktiviteter

Hur sysselsätter sig de som är 65 år och äldre? En del, har vi sett, arbetar kvar något eller några år efter det att man fyllt 65 år. De allra flesta har dock gått i pension och "har all tid världen" att ägna sig åt olika sysselsättningar. Det som kan begränsa tillvaron är givetvis hälsan, vilken som vi sett är sämre hos kvinnor än män, men även ekonomin i de fall sysselsättningen medför stora kostnader som exempelvis resor kan göra.

Äldre är flitiga motionärer

Enligt Undersökningarna om levnadsförhållanden är det ungdomar och pensionärer i åldrarna 65–75 år som är de flitigaste motions-utövarna. Av de som är 65 år och äldre är det 60 procent som säger att de motionerar minst två gånger i veckan under minst 30 minuter. Andelen som motionerar så ofta är lika stor för utrikes som för inrikes födda och för kvinnor som för män.

Samtidigt som det är en stor andel äldre som motionerar flitigt finns det en grupp, oavsett födelseland eller kön, på nästan 20 procent som säger att de inte motionera alls.

Var tredje person över 65 år strövar i skog och mark någon gång per vecka.

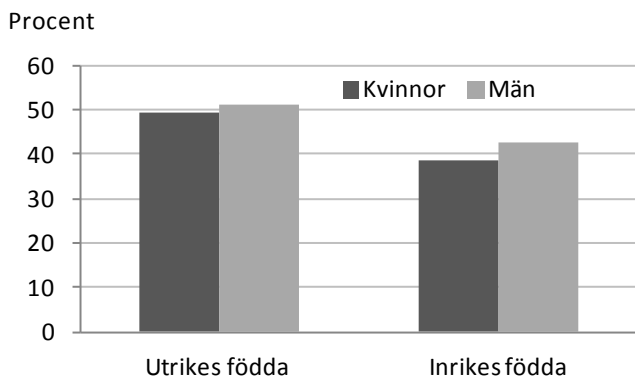
Andelen som är ute i naturen för att få en naturupplevelse eller för att plocka bär eller svamp är ungefär lika stor oavsett om du är född i Sverige eller utomlands. Någon signifikant skillnad mellan kvinnor och män födda utomlands går inte att utläsa. Män födda i Sverige är ute i skog och mark i något högre grad än kvinnor födda i Sverige, 38 respektive 31 procent. Eventuellt kan det vara kvinnornas sämre hälsa som kan förklara en del av skillnaden men kanske även att de i mindre utsträckning har tillgång till bil som kan ta dem ut i skog och natur.

Utrikes födda reser i högre utsträckning

I Undersökningarna om levnadsförhållanden ställs frågan om man gjort någon semesterresa på minst en vecka under det senaste året. Att ha gjort en resa på minst en vecka kan innebära att man gjort en lång resa till ett avlägset land. Det kan också likväl innebära en kortare resa till en betydligt mindre kostnad.

Diagram 6.4

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som gjort en resa minst en vecka under det senaste året. År 2010–2011. Procent
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have made a trip of at least one week in the past year. Year 2010–2011. Percent

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Av de som är födda utomlands har hälften gjort någon resa det senaste året, lika stor andel kvinnor som män. Man kan förmoda att de som är födda utanför Sverige kanske har släkt och/eller vänner kvar i födelselandet och att många resmål är till födelselandet. Av de som är födda i Sverige är andelen som gjort någon resa lägre, 41 procent, och även här är andelen kvinnor och män som reser relativt lika.

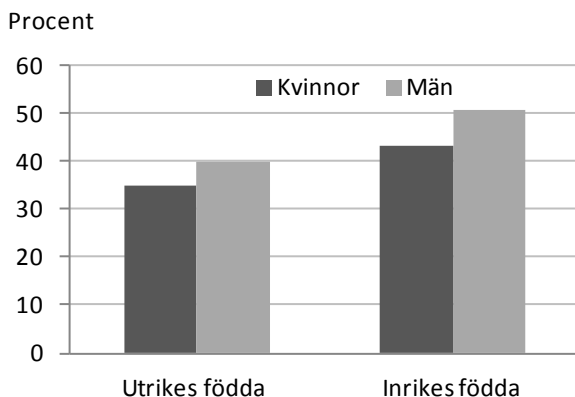
Inrikes födda har i högre utsträckning än utrikes födda tillgång till fritidshus

Att ha tillgång till fritidshus kan innebära att du äger fritidshuset själv eller tillsammans med någon annan. Men det kan också innebära att någon annan äger fritidshuset, exempelvis vänner eller barn, och att man på så sätt har möjlighet att utnyttja det.

Det är en större andel av dem som är födda i Sverige, 47 procent, som har tillgång till fritidshus än av de som är födda utomlands, 37 procent. Hälften av männen födda i Sverige uppger att de har möjlighet att utnyttja ett fritidshus medan det är en signifikant lägre andel inrikes födda kvinnor som har den möjligheten, 43 procent.

Diagram 6.5**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har tillgång till fritidshus. År 2010–2011. Procent**

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have access to a vacation home. Year 2010–2011. Percent

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Samtidigt som det är många som har tillgång till fritidshus och/eller har varit på semesterresa är det 36 procent av de över 65 år, oavsett var man är född, som varken har haft tillgång till fritidshus eller har varit på någon resa under det senaste året.

Utrikes födda har i lägre grad än inrikes födda tillgång till bil

Att ha tillgång till bil kan i många fall innebära en frihet och i vissa fall en förenkling av vardagen. Det kan också vara en förutsättning att ha tillgång till bil om man skall kunna utnyttja ett fritidshus eller komma ut i skog och natur. Inte heller här är villkoret att man själv måste äga bilen. Inrikes födda har i större utsträckning än utrikes födda tillgång till bil och män i större utsträckning än kvinnor. Av de utrikes födda uppger 78 procent av männen och 55 procent av kvinnorna att man själv eller någon annan i hushållet har tillgång till bil. Motsvarande andel för män och kvinnor födda i Sverige är 87 respektive 64 procent.

Kvinnor läser böcker oftare än män

Det finns inga skillnader mellan utrikes och inrikes födda vad gäller andelen som läser böcker. Däremot finns det skillnader i bokläsning mellan kvinnor och män. Drygt hälften av kvinnorna och 35 procent av männen uppger att de läser böcker varje vecka.

När man frågar efter hur många som läser skönlitteratur sjunker andelarna men förhållandet mellan kvinnor och män är detsamma. Det är fortfarande en större andel av kvinnorna än av männen som läser skönlitteratur varje vecka, 47 respektive 28 procent. Det finns inga signifikanta skillnader mellan utrikes och inrikes födda män eller utrikes och inrikes födda kvinnor.

Drygt hälften av de äldre männen använder internet

Datorer och internet utgör en allt större del i vardagslivet såtillvida att man till exempel kan betala sina räkningar via internet, boka läkarbesök, beställa biljetter och kommunicera med myndigheter. Äldre män är betydligt större användare av datorer och internet än äldre kvinnor, 52 respektive 39 procent använder sig av internet någon gång på fritiden. Andelen utrikes födda kvinnor som använder internet är endast 31 procent mot 40 procent för inrikes födda kvinnor. Däremot finns det inga signifikanta skillnader i internetanvändning mellan inrikes och utrikes födda män.

Inrikes födda kvinnor störst kulturkonsumenter

Av de som är 65 år och äldre är det totalt sett cirka 17 procent som minst 5 gånger det senaste året gjort besök på teatrar, konserter, museum eller liknande kulturevenemang. Flitigaste besökare är inrikes födda kvinnor där 20 procent uppger att de besökt kulturevenemang minst 5 gånger. Lägst andel som besöker kulturevenemang har utrikes födda kvinnor med 13 procent.

7. Boende

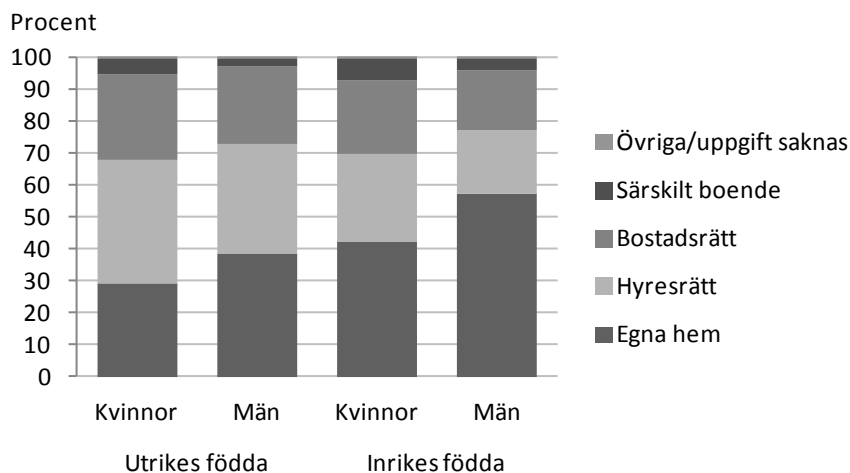
Vilken bostadstyp man bor i kan vara en indikation på vilka ekonomiska förutsättningar man har men kan också spegla integration på andra sätt. Med åldern ökar vårdbehovet och boende i särskilda boendeformer blir vanligare och det kan även finnas behov av hjälp i hemmet. I detta avsnitt jämförs boendet bland äldre utrikes födda med inrikes födda. Här jämförs också andelen boende i särskilt boende och som är beviljade hemtjänst, uppgifter som hämtats från Socialstyrelsen.

Utrikes födda bor oftare i hyresrätt

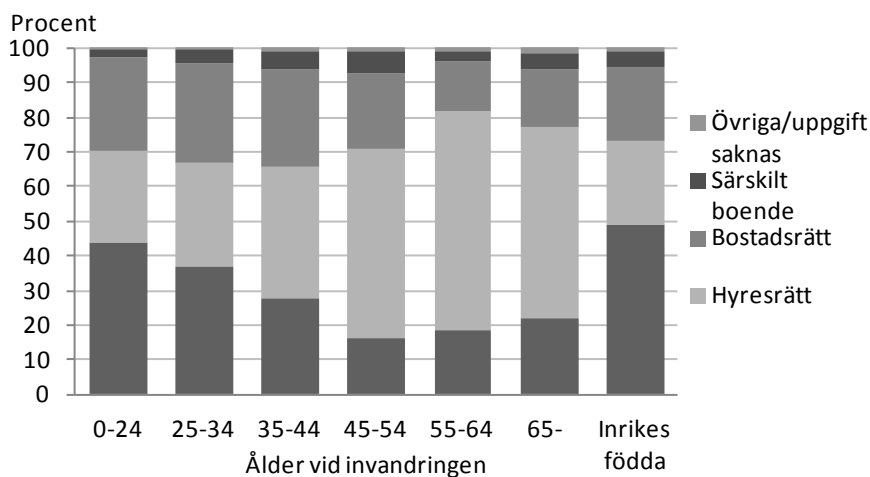
Utrikes födda 65 år och äldre bor oftare i hyresrätt eller bostadsrätt än inrikes födda i samma ålder. Det kan delvis förklaras av att utrikes födda oftare bor i storstadsområden men kan också bero på exempelvis skillnader i ekonomiska förutsättningar. Det är värt att påpeka att boendekostnaderna kan vara relativt låga för de som bor i egna hem i de fall huset är köpt för länge sedan, vilket kan gälla många inrikes födda äldre och utrikes födda som invandrat i ung ålder.

Både bland utrikes födda och bland inrikes födda är det en högre andel av männen än av kvinnorna som bor i egenägda småhus. Skillnaderna mellan kvinnor och män kan delvis förklaras av att äldre män oftare är sammanboende än äldre kvinnor. Andelen boende i egenägda småhus är högre bland sammanboende än ensamstående.

Som tidigare visats är det skillnader mellan de som invandrat i ung ålder och de som invandrat senare. Detta gäller också boende. Fördelningen mellan olika bostadstyper bland de som invandrat före 25 års ålder är relativt lik den för inrikes födda. Andelen boende i hyresrätt är i princip större ju senare i livet man har invandrat till Sverige och bland de som invandrat vid 45 års ålder eller senare är det omkring sex av tio som bor i hyresrätt. Motsvarande andel bland inrikes födda i åldern 65 år eller äldre är 24 procent.

Diagram 7.1**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter bostadstyp. År 2010. Procent***Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by type of housing. Year 2010. Percent*

Källa: STATIV, SCB samt Socialstyrelsen

Diagram 7.2**Utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter bostadstyp och ålder vid invandring. År 2010. Procent***Foreign born and Swedish born 65 years and older by type of housing and age at immigration. Year 2010. Percent*

Källa: STATIV, SCB samt Socialstyrelsen

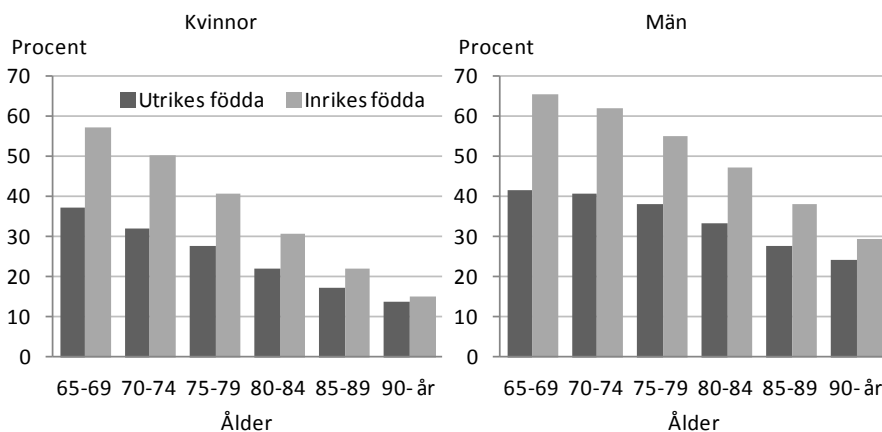
Boendet förändras med stigande ålder

Åldern har stor betydelse för vilken bostadstyp man bor i. När man blir äldre kan det av olika skäl vara mer praktiskt att bo i lägenhet. Andelen ensamstående ökar med åldern och en högre andel har också behov av omsorg och behöver flytta till någon typ av särskilt boende för äldre. Andelen boende i egna hem minskar för varje åldersgrupp, både för utrikes och inrikes födda. Även skillnaden mellan utrikes och inrikes födda minskar med åldern. Andelen boende i egna hem i åldersgruppen 65–69 år är 37 procent för utrikes födda kvinnor och 57 procent för inrikes födda kvinnor. I åldersgruppen 90 år eller äldre är andelen omkring 15 procent både för utrikes och inrikes födda kvinnor. Bland män i samma åldersgrupper går andelen i egna hem ned från drygt 40 procent till 24 procent för utrikes födda och från 65 till 29 procent för inrikes födda.

Diagram 7.3

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre boende i egna hem efter ålder. År 2010. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older living in owner occupied housing by age. Year 2010. Percent

Källa: STATIV, SCB samt Socialstyrelsen

Andelen boende i hyresrätt och bostadsrätt skiljer sig inte särskilt mycket mellan åldrarna bland utrikes födda, men ökar med åldern bland inrikes födda. Andelen i särskilda boendeformer är i det närmaste obefintlig i åldrarna 65–69 år men ökar för varje åldersgrupp. Upp till 84 års ålder är det mycket små skillnader mellan utrikes och inrikes födda. I åldrarna däröver är det en lägre andel utrikes födda än inrikes födda som bor i särskilda boendeformer. Det är svårt att säga om skillnaden beror på en faktisk skillnad mellan grupperna

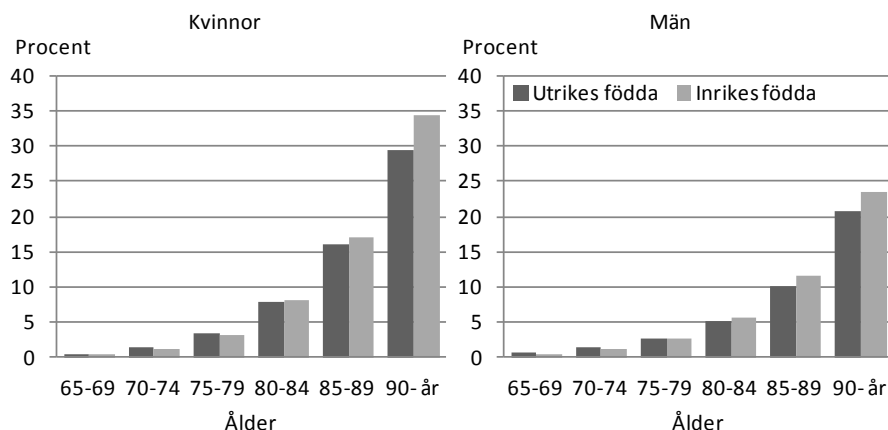
eller om andelen i särskilt boende underskattas bland utrikes födda på grund av övertäckning⁶. Enligt befolkningsregistren är det en högre andel utrikes födda än inrikes födda som är folkbokförda tillsammans med något barn och en möjlig förklaring till en lägre andel i särskilt boende skulle kunna vara att det är vanligare att utrikes födda äldre vårdas av anhöriga i hemmet.

Andelen i särskilt boende skiljer sig markant mellan kvinnor och män. En högre andel kvinnor än män bor i särskilda boendeformer. Skillnaderna mellan könen kan till stor del förklaras av att fler äldre kvinnor är ensamstående. Jämförs ensamstående kvinnor och män är andelen med äldreomsorg istället större bland männen (Mossler, 2002).

Diagram 7.4

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre i särskilt boende efter ålder. År 2010. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older living in special forms of housing by age. Year 2010. Percent

Källa: STATIV, SCB samt Socialstyrelsen

Många äldre som bor kvar i sitt hus eller sin lägenhet är beviljade andra typer av hjälp enligt socialtjänstlagen. Hemtjänst är den vanligaste formen av hjälp och består oftast av service och/eller personlig omvårdnad. Omkring 10 procent av alla utrikes födda kvinnor och 5 procent av alla utrikes födda män i åldern 65 år eller äldre har hemtjänst. Andelen med hemtjänst bland inrikes födda är något högre. När andelen med hemtjänst delas in efter ålder märks att

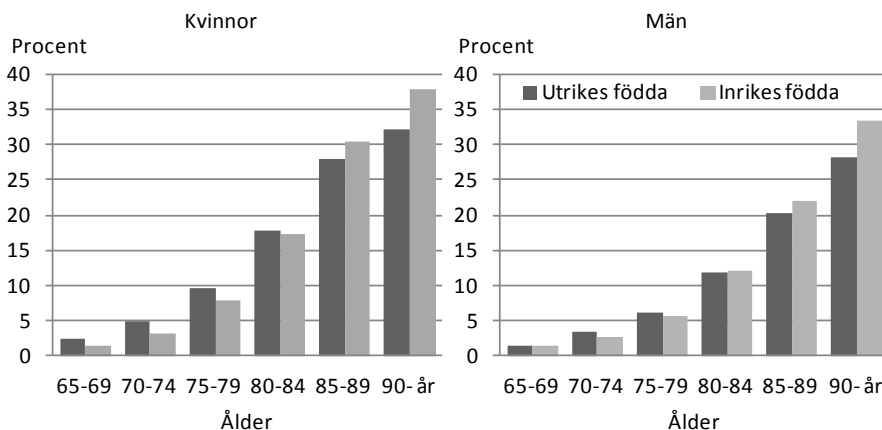
⁶ Läs mer om övertäckningsproblematiken i *Fakta om statistiken*.

hemtjänst är något vanligare bland utrikes födda i åldrarna 65–79 år och vanligare bland inrikes födda i åldrarna 85 år eller äldre. Mönstret för åldrarna 85 år och äldre är likt det för boende i särskilda boendeformer och även här är det möjligt att skillnaden beror på övertäckning i befolkningsregistren.

Diagram 7.5

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre med hemtjänst efter ålder. År 2010. Procent

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with home help services by age. Year 2010. Percent

Källa: Socialstyrelsen

Avser situationen den 1 november 2010.

Jämförs antalet beslutade hemtjänsttimmar mellan utrikes och inrikes födda är skillnaderna relativt små. Ungefär var tredje person med hemtjänst har 1–9 timmars hjälp per månad. Detta gäller både utrikes och inrikes födda kvinnor och män och gäller för samtliga åldersgrupper. Utrikes födda har något oftare beslut om 50 timmar eller fler i månaden, det gäller 27 procent av kvinnorna och 24 procent av männen med hemtjänst. Motsvarande andelar bland inrikes födda är 21 procent av kvinnorna och 19 procent av männen.

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

I denna rapport redovisas uppgifter om befolkning, förvärvsarbete, inkomster, familj och sociala relationer, boende samt hälsa och fritid för utrikes respektive inrikes födda i åldrarna 65 år eller äldre. Statistiken bygger på uppgifter från flera av SCB:s register och från Undersökningarna av levnadsförhållanden. I rapporten ingår även uppgifter från Socialstyrelsen register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning. De senast tillgängliga uppgifterna om inkomster och förvärvsarbete gäller 2010. Därför har vi genomgående valt att redovisa uppgifter för detta år. Ett undantag är uppgifter från Undersökningarna av levnadsförhållanden som redovisas för åren 2010 och 2011 sammantaget. Nedan beskrivs de datakällor som använts.

STATIV

Databasen STATIV är en longitudinell individdatabas avsedd för att användas för integrationspolitiska studier. STATIV skapades ursprungligen på uppdrag av Integrationsverket och har utvecklats av SCB tillsammans med Integrationsverket. Ansvaret för STATIV fördes över till SCB när Integrationsverket lades ner 2007. I denna rapport används uppgifter från den senaste versionen av STATIV. Populationen avser befolkningen folkbokförd i Sverige den 31 december 2010 vilken hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB). I databasen ingår även uppgifter från flera andra register hos SCB samt uppgifter från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. De uppgifter som hämtats från STATIV är: kön, ålder, födelseland, invandringsår, tid i Sverige, kommun, civilstånd, förvärvsarbete, boendeform samt uppgifter om make/makas födelseland och om barns folkbokföringskommun och län.

Historiska befolkningsregistret

Historiska befolkningsregistret (HBR) är en longitudinell databas som bygger på uppgifter från RTB. I HBR ingår samtliga personer som varit folkbokförda i Sverige från 31 december 1968 till 31 december 2011, med uppgifter om bland annat invandring. HBR har använts för att beräkna ålder vid invandring för utrikes födda. Läs mer om detta i avsnittet *Ålder vid invandring* under rubriken *Definitioner och förklaringar* längre fram i detta kapitel.

Flergenerationsregistret

I Flergenerationsregistret finns kopplingar mellan barn och föräldrar. Här används denna information för att beräkna hur många äldre som har barn boende i Sverige. För de personer som har fått barn i Sverige är täckningen i princip fullständig men för de som fått barn innan de invandrat till Sverige saknas oftast kopplingen mellan föräldrar och barn om barnet har invandrat efter 18 års ålder.

Inkomst- och taxeringsregistret

Inkomst- och taxeringsregistret innehåller uppgifter om exempelvis förvärvsinkomst, pensioner, transfereringar och bidrag. Registret baseras på registeruppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan och andra myndigheter. I denna rapport redovisas individens nettoinkomst uppdelad i olika inkomstslag. Inkomster redovisas avrundat till närmaste hundratal kronor.

I Inkomstavsnittet används en något begränsad population för att minska problem med övertäckning. I populationen ingår personer 65 år eller äldre som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut. Dessutom har de som tillhör en familj utan registrerad inkomst exkluderats. I övriga avsnitt utgörs gruppen 65 år eller äldre av samtliga folkbokförda den 31 december 2010.

Registret över socialtjänstinsatser för äldre och personer med funktionsnedsättning

Socialstyrelsen ansvarar för registret som innehåller uppgifter om kommunala insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen. De uppgifter som redovisas i denna rapport är permanent boende i särskilda boendeformer och beviljad hemtjänst enligt socialtjänstlagen. Uppgifterna avser den 1 november 2010.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Undersökningarna av levnadsförhållanden är en urvalsundersökning som genomförts årligen sedan 1975. I undersökningen ingår frågor om exempelvis boendeförhållanden, ekonomi, fritid, hälsa och sociala relationer. Den statistik som redovisas i denna rapport gäller åren 2010–2011. Det totala urvalet i åldrarna 16 år och uppåt var cirka 21 000 år 2010 och 10 000 år 2011. Bortfallet var 35 procent för årgång 2010 och 41 procent för årgång 2011.

Definitioner och förklaringar

Ålder vid invandring

I rapporten används ålder vid invandring för att redovisa hur länge en person bott i landet. Ålder vid invandring är beräknat utifrån invandringsår och avser ålder vid invandringsårets slut. För de flesta utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre finns uppgift om senaste invandringsår och om de enligt Historiska befolkningsregistret inte har invandrat mer än en gång sedan 1969 används uppgift om senaste invandringsår. Detta gäller för 87 procent av den utrikes födda befolkningen i åldern 65 år eller äldre. För övriga 13 procent saknas antingen uppgift om senaste invandringsår eller så finns det uppgift om mer än en invandring sedan 1969. För dessa personer skattas ålder vid invandring genom att den totala tiden en person varit folkbokförd i Sverige under perioden 1969–2010 dras ifrån åldern vid slutet av år 2010. I många av dessa fall underskattas sannolikt tiden i Sverige och ålder vid invandringen antas alltså vara högre än den faktiskt är. Det gäller särskilt för de personer som varit folkbokförda i Sverige under hela perioden 1969–2010. I tabell A redovisas ålder vid invandring uppdelat efter om senaste invandringsår eller tiden folkbokförd i Sverige sedan 1969 använts.

Tabell A

Utrikes födda 65 år och äldre efter vilken källa som använts för att beräkna ålder vid invandring. År 2010. Antal

Foreign born 65 years and older by which source that have been used to estimate age at immigration. Year 2010. Number

Ålder vid invandring	Källa för att beräkna ålder vid invandring		Samtliga
	Senaste invandringsår	Sammanlagd tid folkbokförd i Sverige under perioden 1969–2010	
0–24 år	61 586	1 122	62 708
25–34 år	51 035	9 802	60 837
35–44 år	19 450	9 181	28 631
45–54 år	14 582	4 925	19 507
55–64 år	16 096	1 229	17 325
65– år	11 753	614	12 367
Totalt	174 502	26 873	201 375

Källa: STATIV och Historiska befolkningsregistret, SCB

Kommungrupp

Gruppering av kommuner görs enligt Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning 2011. Indelningen innehåller tio kommungrupper och bygger bland annat på befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur.⁷

Familjeförhållanden och civilstånd

De uppgifter som redovisas om familjeförhållanden, det vill säga om man är sammanboende eller ensamboende kommer från ULF/SILC. Även i den totalräknade statistiken finns uppgifter om familjeförhållanden. En fördel med att använda totalräknad statistik är att det går att dela upp de utrikes födda exempelvis efter ålder utan att grupperna blir för små. I befolkningsregistren finns i dagsläget endast möjlighet att koppla ihop sambopar om de har gemensamma barn. Andelen ensamstående enligt registren blir därför högre än enligt ULF/SILC.

Civilstånd är ett annat sätt att studera familjeförhållanden. En fördel med civilstånd är att det ger en möjlighet att även jämföra till exempel andelen änkor eller änklingar bland utrikes respektive inrikes födda. Uppgifterna avser det juridiska civilståndet. Personer som är gifta men inte bor tillsammans med sin make eller maka räknas fortfarande som gifta. I redovisningen ingår registrerade partnerskap bland gifta, upplösta partnerskap bland skilda och änkor/änklingar från registrerade partnerskap ingår bland änkor/änklingar.

Uppgifter om partners födelseland kan endast redovisas för de med sin make/maka bosatt i Sverige. Omkring 10 procent av utrikes födda kvinnor 65 år eller äldre och 3 procent av utrikes födda äldre män är gifta men uppgift om partner saknas, på grund av att deras make/maka inte är bosatt i Sverige. Andelen där uppgift saknas ökar med ålder vid invandringen och bland kvinnor som invandrat vid 65 eller senare har drygt hälften en make som inte bor i Sverige.

Nettoinkomst

Nettoinkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. I befolkningen 65 år och äldre utgörs inkomst i princip uteslutande av pension, lön- och näringsinkomst, kapitalinkomst och behovsprövade bidrag (bostadstillägg och äldreomsorgsstöd).

⁷ För mer information om vilka kommuner som ingår i respektive grupp se Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning, tillgänglig via: www.skl.se

Den största inkomstkällan är givetvis pension. Pensionen består av allmän pension, tjänstepension samt privat pensionssparande. Allmänna pensionen består i sin tur av; inkomstpension, premiepension, tilläggspension och garantipension. De som mist en partner kan få efterlevandepension och de som vårdat sjuka barn kan få särskilt pensionstillägg.

Boendeform

Uppgift om boendeform anges utifrån form av taxeringsenhet (småhus, hyreshus eller övrig) och ägarkategori, vilket hämtas från STATIV, samt uppgift om boende i särskilda boendeformer, från Socialstyrelsens register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning. Boendeform redovisas i fem grupper. Med egna hem avses boende i småhus som ägs av någon i hushållet. Hyresrätt är antingen en hyreslägenhet i ett flerfamiljshus eller ett småhus som hyrs. Med bostadsrätt avses en lägenhet i ett flerfamiljshus, ett småhus eller en bostad klassificerad som övrig taxeringsenhet och som upplåts med bostadsrätt. Särskilt boende avser de som har permanent boende i ett behovsprövat boende som ges med stöd av socialtjänstlagen. I gruppen övriga ingår dels de boenden som inte klassificeras i någon av ovanstående kategorier och dels ett litet antal individer där uppgift om boendeform saknas.

Statistikens tillförlitlighet

Statistiken i denna rapport bygger till stor del på uppgifter från SCB:s totalräknade register och kvaliteten är generellt sett god. Vissa felkällor finns dock. De felkällor som kan vara av betydelse i denna rapport är framför allt övertäckningen i RTB och till viss del saknade kopplingar mellan föräldrar och barn i Flergenerationsregistret.

Det datamaterial som används i rapporten bygger på uppgifter från RTB och avser den folkbokförda befolkningen. Det finns både personer som borde vara folkbokförda men som inte är det (undertäckning) och personer som är folkbokförda men inte borde vara det (övertäckning). Några exakta mått på storleken på dessa brister finns inte, men övertäckningen betraktas som ett betydligt större problem än undertäckningen. Den främsta orsaken till övertäckning är att utflyttning från landet inte alltid anmäls till Skatteverket. I de uppskattningar som gjorts av övertäckningen överskattas befolkningen med 30 000-75 000 personer, varav merparten är födda utomlands (SCB, 2010b). Övertäckningen bedöms vara störst bland unga vuxna, men kan även ha betydelse när åldrarna 65 år och äldre studeras. Den påverkan övertäckningen kan ha på resultaten är främst att andel förvärvsarb-

etande, andel i särskilt boende och andel med hemtjänst bland utrikes födda underskattas. I avsnittet om inkomster ingår endast de personer som ingår i hushåll där den disponibla inkomsten är skild från noll för att minska risken för att övertäckningen påverkar dessa resultat.

Som nämnts tidigare används Flergenerationsregistret för att beräkna hur många äldre som har barn boende i Sverige. För de personer som har fått barn i Sverige är täckningen i princip fullständig men för de som fått barn innan de invandrat till Sverige saknas oftast kopplingen mellan föräldrar och barn om barnet har invandrat efter 18 års ålder vilket innebär att andelen som inte har barn boende i Sverige överskattas (SCB, 2012c). Detta har framför allt betydelse för utrikes födda som invandrat till Sverige i äldre åldrar. En majoritet av de som invandrat till Sverige vid 55 års ålder eller senare har enligt registren inga barn i Sverige. En del av dessa personer kan ha barn i Sverige som var vuxna vid invandringen. De som invandrat i yngre ålder har i stor utsträckning fått barn i Sverige och för dessa grupper är därför kvaliteten på statistiken bättre. Här är skillnaderna också mindre jämfört med inrikes födda och bland de som invandrat före 25 års ålder är det en något högre andel som har barn jämfört med inrikes födda.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) är en urvalsundersökning vilket innebär en viss osäkerhet. På SCB:s webbplats finns mer information om osäkerheten i undersökningen.

Uppgifterna i Socialstyrelsens register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning rapporteras in av kommunerna. År 2010 rapporterade samtliga kommuner in uppgifter och kvaliteten anses vara god. Bortfall av enstaka personer och deras insatser kan förekomma. Omfattningen av detta fel är okänt. Beviljat antal hemtjänsttimmar kan inte alltid anges. Vissa kommuner tar bostadsbeslut på en viss vårdnivå och i dessa fall anges istället beräknat antal hemtjänsttimmar. Detta innebär en viss osäkerhet vad gäller variabeln antal hemtjänsttimmar.

Bra att veta

Detta är den femte rapporten i serien *Integration*. Samtliga rapporter finns tillgängliga på SCB:s webbplats och kan även beställas i tryckt form. På SCB:s webbplats redovisas även indikatorer om integration. Indikatorerna spänner över flera ämnesområden och redovisas för riket, län och kommuner samt vissa stadsdelsområden, se www.scb.se/integration

Referenser

Finanspolitiska rådet (2012/5). *Inkomstfördelningen bland pensionärer*. Gabriella Sjögren och Eskil Wadensjö, Institutet för social forskning, Stockholms universitet.

Folksam (2011). *Varning för låg pension. En rapport om utrikes födda pensionärer*.

Mossler, Karin (2002) *Vård på lika villkor?* Välfärdsbulletinen nummer 1, 2002, sid 6-9.

SCB (1948) *Folkräkning den 31 december 1945. II:1 Partiella undersökningar (tolvtedelssamplingen) behandlar delar av statistiken över kön, ålder och civilstånd, äktenskapens varaktighet, födelseort och yrke*.

SCB (2004) *Efterkrigstidens invandring och utvandring*. Demografiska rapporter 2004:5.

SCB (2006). *Så försörjer vi oss –ett regionalt perspektiv*. Ekonomisk välfärdsstatistik 2006:1

SCB (2008) *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*. Integration: rapport 1.

SCB (2009) *Integration – utrikes födda på arbetsmarknaden*. Integration: rapport 2.

SCB (2010a) *Integration – ett regionalt perspektiv*. Integration: rapport 3.

SCB (2010b) *Övertäckningen i Registret över totalbefolkningen*.

Bakgrundsfakta, Befolknings- och välfärdsstatistik 2010:5

SCB (2010c). *Ung och pank eller gammal och bidragsberoende*. Valfärd nummer 1, 2010, sid 17-19.

SCB (2011) *Integration – utrikes födda i gymnasieskolan*. Integration: rapport 4.

SCB (2012a) *Sveriges framtida befolkning 2012-2060*. Demografiska rapporter 2012:2.

SCB (2012b). *Sysselsättningen 2030 –kan dagens försörjningsbörda bibehållas?* Temarapport: Arbetsmarknad.

SCB (2012c) *Flergenerationsregistret 2011. En beskrivning av innehåll och kvalitet*. Bakgrundsfakta, Befolknings- och välfärdsstatistik 2012:1.

Socialdepartementet (Ds 2011:42). *Efter 65 – inte bara pension*.

Socialstyrelsen (2011) *Äldre – vård och omsorg den 1 november 2010*.

Kommunala insatser enligt socialtjänstlagen samt hälso- och sjukvårdslagen.

Statistik – socialtjänst.

Statens offentliga utredningar (SOU) (2010:105). *Ålderspension för invandrare från länder utanför OECD-området*.

Tabeller

Tabell T.1

Ålder- och könsfördelning bland utrikes och inrikes födda 65 år och äldre. År 2010. Antal

Age and sex distribution among foreign born and Swedish born 65 years and older. Year 2010. Number

Ålder	Utrikes födda		Inrikes födda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
65–69 år	31 851	31 717	243 278	240 839
70–74 år	28 227	24 917	174 555	161 916
75–79 år	22 816	15 447	143 917	120 862
80–84 år	17 699	9 317	127 547	91 124
85–89 år	9 830	4 224	96 070	55 350
90– år	4 057	1 273	57 621	22 792
Totalt	114 480	86 895	842 988	692 883

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.2

Utrikes födda 65 år och äldre efter världsdel 2010 och ålder vid invandring. År 2010. Antal

Foreign born 65 years and older by continent 2010 and age at immigration. Year 2010. Number

	0–24 år	25–34	35–44	45–54	55–64	65+ år	Summa
Norden	40 275	30 740	10 838	4 522	2 786	2 473	91 634
EU	17 869	18 206	8 723	4 431	2 985	2 886	55 100
Övriga Europa	3 541	8 006	3 348	4 149	5 346	2 355	26 745
Asien	329	1 510	2 352	4 317	4 558	3 284	16 350
Sydamerika	103	762	1 447	1 136	687	311	4 446
Nordamerika/ Oceanien	384	744	1 383	488	296	224	3 519
Afrika	203	866	538	463	641	768	3 479
Totalt	62 708	60 837	28 631	19 507	17 325	12 367	201 375

Källa: STATIV och Historiska befolkningsregistret, SCB

Tabell T.3**Utrikes födda 65 år och äldre 2010 efter kön och ålder vid invandring***Foreign born 65 years and older 2010 by sex and age at immigration*

Ålder vid invandring	Kvinnor	Män	Ålder vid invandring	Kvinnor	Män
0 år	8	5	46 år	1 318	861
1 år	29	25	47 år	1 174	855
2 år	90	61	48 år	1 235	820
3 år	163	163	49 år	1 169	854
4 år	241	226	50 år	1 098	791
5 år	373	323	51 år	1 077	728
6 år	436	440	52 år	1 040	675
7 år	539	506	53 år	1 005	657
8 år	574	513	54 år	1 021	685
9 år	631	507	55 år	1 016	629
10 år	662	560	56 år	1 004	627
11 år	651	518	57 år	1 070	601
12 år	600	484	58 år	986	625
13 år	562	453	59 år	1 003	644
14 år	516	401	60 år	1 110	674
15 år	634	436	61 år	1 104	712
16 år	935	535	62 år	1 093	771
17 år	1 572	673	63 år	1 071	775
18 år	2 601	918	64 år	1 021	789
19 år	3 564	1 266	65 år	1 074	798
20 år	4 205	1 627	66 år	903	740
21 år	4 643	3 097	67 år	817	637
22 år	4 486	3 385	68 år	650	529
23 år	4 584	3 744	69 år	583	412
24 år	4 421	4 122	70 år	499	334
25 år	4 414	4 275	71 år	424	262
26 år	4 102	4 035	72 år	343	259
27 år	3 965	3 687	73 år	243	217
28 år	3 440	3 246	74 år	238	165
29 år	3 154	3 003	75 år	234	171
30 år	2 735	2 697	76 år	214	102
31 år	2 673	2 513	77 år	157	104
32 år	2 422	2 255	78 år	151	82
33 år	2 293	2 037	79 år	126	65
34 år	2 081	1 810	80 år	96	47
35 år	1 938	1 627	81 år	91	55
36 år	1 892	1 556	82 år	79	51
37 år	1 722	1 413	83 år	60	32
38 år	1 735	1 370	84 år	43	17
39 år	1 601	1 212	85 år	48	14
40 år	1 510	1 126	86 år	38	18
41 år	1 472	1 049	87 år	23	11
42 år	1 455	1 017	88 år	23	10
43 år	1 458	1 023	89 år	19	5
44 år	1 402	1 053	90– år	34	21
45 år	1 471	973	Totalt	114 480	86 895

Källa: STATIV och Historiska befolkningsregistret, SCB

Tabell T.4**Förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter ålder. År 2010. Antal***Employed population among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by age. Year 2010. Number*

	Utrikes födda kvinnor	Utrikes födda män	Inrikes födda kvinnor	Inrikes födda män
65–67 år	3 100	4 013	32 556	46 713
68–70 år	982	1 748	9 661	18 173
71–73 år	405	724	3 428	7 702
74 år eller äldre	133	300	1 912	5 462
Totalt	4 620	6 785	47 557	78 050

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.5**Förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter utbildningsnivå. År 2010. Antal***Employed population among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by education level. Year 2010. Number*

	Utrikes födda kvinnor	Utrikes födda män	Inrikes födda kvinnor	Inrikes födda män
Förgymnasial utb.	820	1 499	9 607	23 152
Gymnasial utb.	1 687	2 614	18 189	29 171
Eftergymnasial utb.	2 026	2 541	19 701	25 526
Uppgift saknas	87	131	60	201
Totalt	4 620	6 785	47 557	78 050

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.6**Förvärvsarbetande utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65–67 år efter vistelsetid i Sverige. År 2010. Antal***Employed foreign and Swedish born women and men aged 65–67 by years spent in Sweden. Year 2010. Number*

	Kvinnor	Män
Utrikes födda	3 100	4 013
0–9 år	54	69
10 till 19 år	156	224
20 till 29 år	339	528
Mer än 30 år	2 551	3 192
Inrikes födda	32 556	46 713
Totalt	35 656	50 726

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.7**Förvärvsarbetande och företagare bland utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre. År 2010. Antal***Employed population and self-employed among foreign and Swedish born women and men 65 years and older. Year 2010. Number*

	Förvärvs- arbetande	Varav företagare
Utrikes födda kvinnor	4 620	650
Utrikes födda män	6 785	1 764
Inrikes födda kvinnor	47 557	8 611
Inrikes födda män	78 050	27 271

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.8

Antal utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som medianinkomsten grundar sig på efter ålder. År 2010

Number foreign born and Swedish born women and men 65 years and older that net income is based on by age. Year 2010

	Utrikes födda kvinnor	Utrikes födda män	Inrikes födda kvinnor	Inrikes födda män	Totalt
65–67 år	19 245	18 524	158 829	158 396	354 994
68–70 år	17 226	17 467	121 332	117 476	273 501
71–73 år	16 784	14 653	105 384	97 820	234 641
74 år eller äldre	58 276	33 405	457 108	318 730	867 519
Totalt	111 531	84 049	842 653	692 422	1 730 655

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.9

Antal utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som medianinkomsten grundar sig på efter ålder vid invandring. År 2010

Number foreign born and Swedish born women and men 65 years and older that net income is based on by years spent in Sweden. Year 2010

	Kvinnor	Män
Inrikes födda	842 653	692 422
Utrikes födda	111 531	84 049
0–24 år	37 718	24 983
25–34 år	31 266	29 532
35–44 år	16 171	12 416
45–54 år	11 529	7 833
55–64 år	9 647	5 984
65 år eller äldre	5 200	3 301
Totalt	954 184	776 471

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.10

Antal utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som medianinkomsten grundar sig på efter utbildningsnivå. År 2010

Number foreign born and Swedish born women and men 65 years and older that net income is based on by education level. Year 2010

	Förgymnasial utb.	Gymnasial utb.	Eftergymnasial utb.	Uppgift saknas
Utrikes födda kvinnor	46 326	36 357	17 157	11 691
Utrikes födda män	29 451	31 986	16 643	5 969
Inrikes födda kvinnor	382 956	298 770	154 866	6 061
Inrikes födda män	297 569	251 314	139 748	3 791

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.11

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som får garantipension efter ålder. År 2010. Antal

Foreign and Swedish born women and men 65 years and older that receive guarantee pension 2010 by age. Year 2010. Number

	65–67 år	68–70 år	71–73 år	74– år	Totalt
Utrikes födda kvinnor	10 155	9 038	9 044	42 536	70 773
Utrikes födda män	5 546	4 399	3 669	11 200	24 814
Inrikes födda kvinnor	67 031	53 916	51 909	338 688	511 544
Inrikes födda män	13 656	9 222	8 321	57 601	88 800

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Tabell T.12**Utrikes och inrikes födda 65 år och äldre efter kön och civilstånd. År 2010. Antal***Foreign born and Swedish born 65 years and older by sex and civil status. Year 2010. Number*

	Gifta	Änkor/ änklingar	Skilda	Ogifta	Summa
Utrikes födda					
Kvinnor	46 696	38 022	23 995	5 767	114 480
Män	55 132	7 777	17 253	6 733	86 895
Inrikes födda					
Kvinnor	360 140	293 665	132 297	56 886	842 988
Män	441 644	80 611	98 897	71 731	692 883

Källa: STATIV, SCB

Tabell T.13**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina barn. År 2010–2011. Procent och antal***Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their children. Year 2010–2011. Percent and number*

	En eller flera gångar i veckan	Någon/några gångar i månaden eller kvartalet	Någon/några gångar om året, mer sällan eller aldrig	Har inga barn	Antal inter- vjuer	Skattat antal i befolk- ningen (tusen- tal)
	Andel	Andel	Andel	Andel		
Utrikes födda						
Kvinnor	48,4 ± 6,2	30,6 ± 5,6	11,8 ± 4,6	9,2 ± 3,5	294	119
Män	42,0 ± 7,2	29,4 ± 6,8	14,8 ± 5,9	13,8 ± 6,6	207	88
Samtliga	45,7 ± 4,7	30,1 ± 4,3	13,1 ± 3,6	11,1 ± 3,5	501	207
Inrikes födda						
Kvinnor	53,2 ± 2,1	31,1 ± 1,9	4,1 ± 0,9	11,7 ± 1,4	2 453	855
Män	47,8 ± 2,2	30,4 ± 2,1	7,1 ± 1,3	14,7 ± 1,7	2 085	758
Samtliga	50,6 ± 1,5	30,8 ± 1,4	5,5 ± 0,7	13,1 ± 1,1	4 538	1 613
Samtliga 65+ år						
Kvinnor	52,6 ± 2,0	31,0 ± 1,8	5,0 ± 0,9	11,4 ± 1,3	2 765	981
Män	47,2 ± 2,1	30,2 ± 2,0	7,9 ± 1,3	14,7 ± 1,6	2 300	849
Samtliga	50,1 ± 1,4	30,6 ± 1,4	6,4 ± 0,8	12,9 ± 1,0	5 065	1 830

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.14**Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med andra släktingar, vänner och bekanta. År 2010–2011. Procent och antal**

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with other relatives, friends and acquaintances. Year 2010–2011. Percent and number

	En eller flera gånger i veckan		Någon/några gånger i månaden eller kvartalet		Någon/några gånger om året, mer sällan eller aldrig		Antal intervjuer	Skattat antal i befolkningen (tusental)
	Andel		Andel		Andel			
Utrikes födda								
Kvinnor	43,7	± 6,1	40,1	± 6,1	16,1	± 4,7	294	119
Män	36,1	± 7,3	42,0	± 7,5	22,0	± 7,2	207	88
Samtliga	40,5	± 4,7	40,9	± 4,7	18,6	± 4,1	501	207
Inrikes födda								
Kvinnor	51,0	± 2,1	37,0	± 2,0	12,1	± 1,4	2 453	855
Män	46,4	± 2,3	39,5	± 2,2	14,1	± 1,6	2 085	758
Samtliga	48,8	± 1,5	38,1	± 1,5	13,0	± 1,1	4 538	1 613
Samtliga 65+ år								
Kvinnor	50,0	± 2,0	37,4	± 1,9	12,6	± 1,4	2 765	981
Män	45,2	± 2,2	39,6	± 2,1	15,1	± 1,6	2 300	849
Samtliga	47,8	± 1,5	38,5	± 1,4	13,8	± 1,1	5 065	1 830

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Med andra släktingar menas släktingar utöver barn, syskon och föräldrar

Tabell T.15

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre efter hur ofta de umgås med sina syskon. År 2010–2011. Procent och antal

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their siblings. Year 2010–2011. Percent and number

	En eller flera gånger i veckan	Någon/några gånger i månaden eller kvartalet	Någon/några gånger om året, mer sällan eller aldrig	Har inga syskon	Antal intervjuer	Skattat antal i befolkningen (tusen-tal)
	Andel	Andel	Andel	Andel		
Utrikes födda						
Kvinnor	3,1 ± 1,9	13,2 ± 3,9	56,7 ± 6,0	27,0 ± 5,4	294	119
Män	6,1 ± 4,3	10,8 ± 4,3	62,9 ± 7,4	20,3 ± 5,8	207	88
Samtliga	4,4 ± 2,1	12,2 ± 2,9	59,3 ± 4,7	24,1 ± 4,0	501	207
Inrikes födda						
Kvinnor	11,2 ± 1,3	30,1 ± 1,9	32,1 ± 2,0	26,5 ± 1,9	2 453	855
Män	11,1 ± 1,4	30,7 ± 2,1	33,4 ± 2,1	24,9 ± 2,0	2 085	758
Samtliga	11,1 ± 1,0	30,4 ± 1,4	32,7 ± 1,5	25,7 ± 1,3	4 538	1 613
Samtliga 65+ år						
Kvinnor	10,2 ± 1,2	28,1 ± 1,7	35,1 ± 1,9	26,7 ± 1,7	2 765	981
Män	10,5 ± 1,3	28,6 ± 1,9	36,4 ± 2,1	24,5 ± 1,9	2 300	849
Samtliga	10,3 ± 0,9	28,3 ± 1,3	35,7 ± 1,4	25,7 ± 1,3	5 065	1 830

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.16

Utrikes och inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som uppger att de inte har någon nära vän som de kan prata med vad som helst om. År 2010–2011. Procent och antal

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older do not have a close friend with whom they can talk about anything. Year 2010–2011. Percent and number

	Andel		Antal intervjuer	Skattat antal i befolkningen (tusental)
Utrikes födda				
Kvinnor	28,5	± 6,0	294	119
Män	30,8	± 7,5	207	88
Samtliga	29,5	± 4,7	501	207
Inrikes födda				
Kvinnor	17,8	± 1,6	2 453	855
Män	28,7	± 2,1	2 085	758
Samtliga	22,9	± 1,3	4 538	1 613
Samtliga 65+ år				
Kvinnor	19,1	± 1,6	2 747	974
Män	29,0	± 2,0	2 292	846
Samtliga	23,7	± 1,3	5 039	1 820

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Frågan avser nära vän utöver make, maka eller sambo

Tabell T.17

Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har svår värk i olika delar av kroppen. År 2010–2011. Procent och antal

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with severe ache in different parts of the body. Year 2010–2011. Percent and number

	Svår värk i händer, armbågar eller knän		Svår värk i rygg eller höft		Svår värk i skuldror, nacke och axlar		Antal intervjuer	Skattat antal i befolk- ningen (tusental)
	Andel		Andel		Andel			
Utrikes födda								
Kvinnor	26,9	± 5,7	24,8	± 5,5	21,1	± 5,3	294	119
Män	8,4	± 3,9	8,1	± 3,9	6,8	± 3,5	207	88
Samtliga	18,8	± 3,8	17,6	± 3,7	14,9	± 3,4	501	207
Inrikes födda								
Kvinnor	17,0	± 1,6	16,2	± 1,5	10,6	± 1,3	2 453	855
Män	9,8	± 1,4	10,7	± 1,5	7,2	± 1,2	2 085	758
Samtliga	13,6	± 1,1	13,6	± 1,1	9,0	± 0,9	4 538	1 613
Samtliga 65+ år								
Kvinnor	18,1	± 1,6	17,2	± 1,5	11,8	± 1,3	2 747	974
Män	9,7	± 1,3	10,4	± 1,4	7,2	± 1,1	2 292	846
Samtliga	14,1	± 1,0	14,0	± 1,0	9,6	± 0,9	5 039	1 820

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Tabell T.18

Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har någon form av funktionsnedsättning. År 2010–2011. Procent och antal

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with some form of disability. Year 2010–2011. Percent and number

	Har rörelsehinder		Har nedsatt hörsel		Har nedsatt syn		Antal intervjuer	Skattat antal i befolkningen (tusental)
	Andel		Andel		Andel			
Utrikes födda								
Kvinnor	22,5	± 5,2	26,1	± 5,3	10,9	± 4,0	294	119
Män	16,4	± 5,5	33,8	± 7,4	5,0	± 3,1	207	88
Samtliga	19,9	± 3,8	29,4	± 4,4	8,4	± 2,7	501	207
Inrikes födda								
Kvinnor	24,2	± 1,8	28,2	± 1,9	9,4	± 1,3	2 453	855
Män	16,6	± 1,7	39,1	± 2,2	6,1	± 1,1	2 085	758
Samtliga	20,6	± 1,2	33,3	± 1,4	7,9	± 0,8	4 538	1 613
Samtliga 65+ år								
Kvinnor	24,2	± 1,7	28,0	± 1,8	9,7	± 1,2	2 747	974
Män	16,6	± 1,6	38,6	± 2,1	5,9	± 1,0	2 292	846
Samtliga	20,6	± 1,2	32,9	± 1,4	7,9	± 0,8	5 039	1 820

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.19

Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som gjort en resa minst en vecka under det senaste året. År 2010–2011.

Procent och antal

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have made a trip of at least one week in the past year. Year 2010–2011.

Percent and number

	Andel		Antal intervjuer	Skattat antal i befolkningen (tusental)
Utrikes födda				
Kvinnor	49,5	± 6,1	294	119
Män	51,3	± 7,5	207	88
Samtliga	50,3	± 4,7	501	207
Inrikes födda				
Kvinnor	38,7	± 1,9	2 453	855
Män	42,8	± 2,2	2 085	758
Samtliga	40,6	± 1,4	4 538	1 613
Samtliga 65+ år				
Kvinnor	39,8	± 1,8	2 747	974
Män	43,6	± 2,1	2 292	846
Samtliga	41,5	± 1,3	5 039	1 820

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Tabell T.20**Utrikes respektive inrikes födda kvinnor och män 65 år och äldre som har tillgång till fritidshus. År 2010–2011. Procent och antal***Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have access to a vacation home. Year 2010–2011. Percent and number*

	Andel		Antal intervjuer	Skattat antal i befolkningen (tusental)
Utrikes födda				
Kvinnor	35,0	± 5,7	294	119
Män	40,1	± 7,6	207	88
Samtliga	37,2	± 4,6	501	207
Inrikes födda				
Kvinnor	43,3	± 2,0	2 453	855
Män	50,7	± 2,2	2 085	758
Samtliga	46,8	± 1,5	4 538	1 613
Samtliga 65+ år				
Kvinnor	49,7	± 2,2	2 747	974
Män	42,2	± 1,9	2 292	846
Samtliga	45,7	± 1,4	5 039	1 820

Källa: Undersökningarna om levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Tabell T.21**Utrikes respektive inrikes födda 65 år och äldre efter bostadstyp och ålder vid invandring. År 2010. Antal***Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by type of housing and age at immigration. Year 2010. Number*

Ålder vid invandring	Egna hem	Hyres- rätt	Bostads- rätt	Särskilt boende	Övriga/ uppgift saknas	Summa
Utrikes födda	66 994	73 940	51 565	7 600	1 276	201 375
0–24 år	27 488	16 466	17 054	1 434	266	62 708
25–34 år	22 404	18 264	17 600	2 213	356	60 837
35–44 år	7 983	10 755	8 196	1 477	220	28 631
45–54 år	3 203	10 681	4 166	1 321	136	19 507
55–64 år	3 172	10 975	2 482	577	119	17 325
65– år	2 744	6 799	2 067	578	179	12 367
Inrikes födda	749 266	374 078	325 386	77 622	9 519	1 535 871

Källa: STATIV, SCB samt Socialstyrelsen

Tabell T.22**Utrikes respektive inrikes födda män och kvinnor 65 år och äldre efter bostadstyp och ålder. År 2010. Antal***Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by type of housing and age. Year 2010. Number*

Ålder	Egna hem	Hyres-rätt	Bostads-rätt	Särskilt boende	Övriga/uppgift saknas	Summa
Utrikes födda kvinnor	33 302	44 244	30 800	5 454	680	114 480
65–69 år	11 778	11 579	8 231	146	117	31 851
70–74 år	9 062	11 064	7 593	389	119	28 227
75–79 år	6 264	9 234	6 424	775	119	22 816
80–84 år	3 935	7 271	4 982	1 379	132	17 699
85–89 år	1 705	3 801	2 626	1 568	130	9 830
90– år	558	1 295	944	1 197	63	4 057
Utrikes födda män	33 692	29 696	20 765	2 146	596	86 895
65–69 år	13 110	11 041	7 159	192	215	31 717
70–74 år	10 143	8 370	5 910	349	145	24 917
75–79 år	5 850	5 330	3 747	429	91	15 447
80–84 år	3 115	3 202	2 446	488	66	9 317
85–89 år	1 168	1 393	1 184	424	55	4 224
90– år	306	360	319	264	24	1 273
Inrikes födda kvinnor	354 425	233 083	195 875	54 185	5 420	842 988
65–69 år	139 312	51 361	50 748	998	859	243 278
70–74 år	87 544	43 776	40 542	2 095	598	174 555
75–79 år	58 664	43 337	36 616	4 551	749	143 917
80–84 år	39 174	44 137	32 935	10 295	1 006	127 547
85–89 år	21 144	33 699	23 667	16 393	1 167	96 070
90– år	8 587	16 773	11 367	19 853	1 041	57 621
Inrikes födda män	394 841	140 995	129 511	23 437	4 099	692 883
65–69 år	157 563	41 305	39 486	1 189	1 296	240 839
70–74 år	99 956	30 237	28 933	2 053	737	161 916
75–79 år	66 570	26 089	24 318	3 268	617	120 862
80–84 år	42 965	22 575	19 834	5 190	560	91 124
85–89 år	21 133	14 892	12 414	6 377	534	55 350
90– år	6 654	5 897	4 526	5 360	355	22 792

Källa: STATIV, SCB samt Socialstyrelsen

In English

Summary

This report describes the living conditions for the foreign born population aged 65 and older compared to Swedish born persons of the same age. The report covers incomes, employment, family, social relationships, housing, health and leisure. The information has been collected from Statistics Sweden's registers of the total population, the Living Conditions Survey (ULF/SILC) and the National Board of Health's register of social service interventions with older persons and persons with disabilities. The information in the report deals consistently with 2010, with the exception of information from the ULF/SILC for 2010-2011.

Roughly 200 000 foreign born persons over age 65

The number of foreign born persons aged 65 and older has long been a small group, since immigration to Sweden is concentrated to the ages around 30 years old. During 2010 the number of older foreign born persons surpassed 200 000 persons and today they comprises 12 percent of the population aged 65 and older. Close to half of the foreign born older population was born in one of the Nordic countries. Finland is the most common country of birth, and accounts for nearly one third of all older foreign born persons. Most of the older foreign born persons have lived a long time in Sweden and many have immigrated before age 35.

Age upon immigration has significance on income

Income levels differ sharply, depending on when in life one immigrated to Sweden. Those who immigrated before age 35 have almost the same median income as Swedish born persons. After that the median income decreases with age at immigration and those who immigrated at age 45 or later have considerably lower incomes than Swedish born and those who immigrated earlier.

Income among those who are age 65 or older comprised about three fourths of pensions. Women and those who immigrated at older ages have considerably lower pensions than other groups. Compared with Swedish born persons, old age pensions of foreign born persons consisted largely of the public pension and to a somewhat lesser extent the occupational pension, as well as private pension savings. Because foreign born persons have lower pensions, they are

in need of housing support for pensioners and maintenance support for the elderly. This particularly applies to those who immigrated later in life.

Foreign born persons live in rented dwellings more often

Older persons who are foreign born live in rented dwellings or owner-occupied apartments more often than Swedish born persons. Women live in owner-occupied housing to a lesser extent, and this is especially the case for foreign born women. Among those who immigrated to Sweden at a young age, the proportion living in their own homes, rented dwellings and owner-occupied apartments is about the same as Swedish born persons. A high percentage of those who immigrated later in life live in rented dwellings.

Access to a car or holiday home less common for foreign born persons

Half of the foreign born persons have made a trip during the past year. The corresponding figure among Swedish born persons is about 40 percent. Foreign born persons have access to a car and holiday home to a lesser extent than Swedish born persons. This above all applies to foreign born women.

Considerable differences between men and women regarding health

There are often larger differences between women and men than between foreign born and Swedish born persons when family and health are studied. Older women are more often single than older men, usually because their husbands have died. One third of both foreign born and Swedish born women age 65 or older are widowed, while around 10 percent of the men are widowed. Women report that they have severe pain in different parts of their bodies to a greater extent than men. This particularly applies to foreign born women. Anxiety and worry are also experienced more often by women than by men. In addition roughly one in four women over age 65 refrained from going out in the evening due to fear of being assaulted or threatened. The corresponding figure for men is 8 percent.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

List of tables

Sex distribution among foreign born and Swedish born 65 years and older by continent. Year 2010. Percent.....	19
Foreign born 65 years and older by continent and years spent in Sweden. Year 2010. Percent.....	21
Foreign born 65 years and older by continent and age at immigration. Year 2010. Percent	23
Foreign born and Swedish born 65 years and older by municipality group. Year 2010. Percent	24
Employed by branch of industry among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older. Year 2010. Percent	30
Net income per month for foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by age. Year 2010. Median	32
Net income distribution for foreign born and Swedish born women and men 65 years and older. Year 2010	39
Income from means-tested allowance and total net income per month among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance. Year 2010. Median	44
Foreign born women and men 65 years and older married to a foreign born or Swedish born spouse by age at immigration. Year 2010. Percent	49
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with at least one child living in Sweden by whether they have children in the same municipality, same county or another county. Year 2010. Percent.....	52
Foreign born 65 years and older by which source that have been used to estimate age at immigration. Year 2010. Number	71
Age and sex distribution among foreign born and Swedish born 65 years and older. Year 2010. Number	77
Foreign born 65 years and older by continent 2010 and age at immigration. Year 2010. Number	77
Foreign born 65 years and older 2010 by sex and age at immigration	78

Employed population among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by age. Year 2010. Number	79
Employed population among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by education level. Year 2010. Number	79
Employed foreign and Swedish born women and men aged 65–67 by years spent in Sweden. Year 2010. Number	80
Employed population and number of self-employed among foreign and Swedish born women and men 65 years and older. Year 2010. Number	80
Number foreign born and Swedish born women and men 65 years and older that net income is based on by age. Year 2010	81
Number foreign born and Swedish born women and men 65 years and older that net income is based on by years spent in Sweden. Year 2010	81
Number foreign born and Swedish born women and men 65 years and older that net income is based on by education level. Year 2010. Number	82
Foreign and Swedish born women and men 65 years and older that receive guarantee pension 2010 by age. Year 2010. Number	82
Foreign born and Swedish born 65 years and older by sex and civil status. Year 2010. Number	83
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their children. Year 2010–2011. Percent and number	83
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with other relatives, friends and acquaintances. Year 2010–2011. Percent and number	84
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their siblings. Year 2010–2011. Percent and number	85
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older do not have a close friend with whom they can talk about anything. Year 2010–2011. Percent and number	86

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with severe ache in different parts of the body. Year 2010–2011. Percent and number	87
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with some form of disability. Year 2010–2011. Percent and number	88
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have made a trip of at least one week in the past year. Year 2010–2011. Percent and number	89
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have access to a vacation home. Year 2010–2011. Percent and number	90
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by type of housing and age at immigration. Year 2010. Number	90
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by type of housing and age. Year 2010. Number	91

List of graphs

Foreign born population 65 years and older 1990–2011 and forecast 2012–2030. Thousands	17
Foreign born 65 years and older by continent. Year 2010. Percent	18
Age and sex distribution among foreign born and Swedish born 65 years and older. Year 2010. Percent	20
Foreign born women and men 65 years and older by age at immigration. Year 2010. Number	22
Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men aged 16–74 by age. Year 2010	25
Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men 65 years and older by age. Year 2010	26
Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men 65 years and older by education level. Year 2010	27
Relative share of employed among foreign and Swedish born women and men aged 65–67 by years spent in Sweden. Year 2010	28

Relative share of self-employed among foreign born and Swedish born women and men 65 year and older. Year 2010.....	29
Net income per month among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by age at immigration. Year 2010. Median.....	33
Net income per month among foreign and Swedish born women and men 65 years and older by education level. Year 2010. Median.....	35
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who belong to the 10 percent of the population who have the lowest net incomes (P10) by age at immigration. Year 2010. Percent.....	36
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who belong to the 10 percent of the population who have the highest net incomes (P90) by age at immigration. Year 2010. Percent.....	38
Pension composition for foreign born and Swedish born women and men 65 years and older 2010. Year 2010. Percent.....	40
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who receive a portion of their pension in the form of guarantee pension. Year 2010. Percent	42
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance. Year 2010. Percent	43
Foreign born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance by age at immigration. Year 2010. Percent.....	43
Income from means-tested allowance and total net income per month among foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with income from means-tested allowance. Year 2010. Median.....	45
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by civil status. Year 2010. Percent	48
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their children. Year 2010–2011. Percent	50

Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with their siblings. Year 2010–2011. Percent	51
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by how often they spend time with other relatives, friends and acquaintances. Year 2010–2011. Percent	53
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who do not have a close friend. Year 2010–2011. Percent	53
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with severe ache in different parts of the body. Year 2010–2011. Percent	56
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with some form of disability. Year 2010–2011. Percent	57
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have refrained from going out at night for fear of being assaulted or threatened. Year 2010–2011. Percent	58
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have made a trip of at least one week in the past year. Year 2010–2011. Percent	60
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older who have access to a vacation home. Year 2010–2011. Percent	61
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older by type of housing. Year 2010. Percent	64
Foreign born and Swedish born 65 years and older by type of housing and age at immigration. Year 2010. Percent	64
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older living in owner occupied housing by age. Year 2010. Percent	65
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older living in special forms of housing by age. Year 2010. Percent	66
Foreign born and Swedish born women and men 65 years and older with home help services by age. Year 2010. Percent	67

List of terms

Afrika	Africa	händer	hands
allmän pension	public pension	höft	hip
andel	share		
antal	number	inrikes födda	Swedish born
armbågar	elbows	intervjuer	interviews
Asien	Asia	invandring	immigration
axlar	shoulders		
		knän	knees
barn	child	kommun	municipality
befolkning	population	konsumtions-	consumption
behovsprövade	means-tested	enhet	unit
bidrag	allowance	kronor	Swedish
bostadsrätt	tenant		crowns, SEK
	ownership	kvartal	quarter
		kvinnor	women
disponibel	disposable		
inkomst	income	län	county
eftergymnasial	post second-	make/maka	spouse
utb.	dary	median	median
	education	månad	month
egna hem	house owned	män	men
	by resident		
eller	or	nacke	neck
ensamstående	single	nedsatt hörsel	reduced
			hearing
förgymnasial	compulsary	nedsatt syn	reduced sight
utb.	school	nettoinkomst	net income
förvärvs-	employed	Nordamerika	North America
arbetande		Norden	the Nordic
garantipension	guarantee		countries
	pension		
		Oceanien	Oceania
gifta	married	ogifta	never married
gymnasial utb.	upper second-		
	dary	privat pension	privat pension
	education	pension	pension
gångar	times	procent	percent
hemtjänst	home help	rygg	back
	services	rörelsehinder	disability
hyresrätt	rented		
	dwelling		

sammanboende	married or cohabiting	uppgift saknas utrikes födda	not available foreign born
skattat	estimated		
skilda	divorced	vecka	week
skuldror	shoulders	vid	at
summa	sum		
svår värk	severe ache	ålder	age
Sydamerika	South America	år	year/-s
syskon	sibling		
särskilt boende	special forms of housing	änklingar änkor	widowers widows
tjänstepension	occupational pension	övriga övriga Europa	other rest of Europe
totalt	total		
tusental	thousands		

Integration

– utrikes födda i pensionsåldern

Sverige har sedan andra världskrigets slut varit ett invandringsland och den utrikes födda befolkningen har därefter ökat stadigt i antal. De vanligaste åldrarna att invandra är i åldrarna runt 30 år och antalet utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre har därför länge utgjort en liten del både av antalet utrikes födda totalt sett och av antalet 65 år och äldre. Sedan 1990 har antalet äldre utrikes födda fördubblats och gruppen passerade 200 000 i antal under 2010. Fram till år 2030 förväntas antalet öka till 400 000 personer. Allt eftersom antalet utrikes födda i åldrarna 65 år och äldre växer ökar behovet att studera denna grupp närmare.

Syftet med denna rapport är att beskriva levnadsvillkoren för den utrikes födda befolkningen 65 år och äldre i jämförelse med inrikes födda i samma ålder. I rapporten studeras inkomster, förvärvsarbete, familj, sociala relationer, boende, hälsa och fritid. Uppgifterna har hämtats från SCB:s totalräknade register, från urvalsundersökningen Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) och från Socialstyrelsens register över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning.

ISBN 978-91-618-1578-4 (Print)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**

Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**

Statistics Service, phone +46 8 506 948 01